

Koncesije za polaganje podmorske kabelaške infrastrukture i cjevovoda

Grgić, Antonia

Master's thesis / Diplomski rad

2021

Degree Grantor / Ustanova koja je dodijelila akademski / stručni stupanj: **University of Rijeka, Faculty of Maritime Studies, Rijeka / Sveučilište u Rijeci, Pomorski fakultet**

Permanent link / Trajna poveznica: <https://um.nsk.hr/um:nbn:hr:187:004653>

Rights / Prava: [In copyright](#) / [Zaštićeno autorskim pravom.](#)

Download date / Datum preuzimanja: **2024-11-13**

Sveučilište u Rijeci, Pomorski fakultet
University of Rijeka, Faculty of Maritime Studies

Repository / Repozitorij:

[Repository of the University of Rijeka, Faculty of Maritime Studies - FMSRI Repository](#)

**SVEUČILIŠTE U RIJECI
POMORSKI FAKULTET U RIJECI**

ANTONIA GRGIĆ

**KONCESIJE ZA POLAGANJE PODMORSKE
KABELSKE INFRASTRUKTURE I CJEVOVODA**

DIPLOMSKI RAD

Rijeka, 2021.

SVEUČILIŠTE U RIJECI
POMORSKI FAKULTET U RIJECI

**KONCESIJE ZA POLAGANJE PODMORSKE
KABELSKE INFRASTRUKTURE I CJEVOVODA**
**CONCESSIONS FOR LAYING SUBMARINE CABLE
INFRASTRUCTURE AND PIPELINES**

DIPLOMSKI RAD

Kolegij: Pravno uređenje i upravljanje pomorskim dobrom

Mentor: Izv. prof. dr. sc. Biserka Rukavina

Komentor: Prof. dr. sc. Mirjana Kovačić

Studentica: Antonia Grgić

Studijski smjer: Logistika i menadžment u pomorstvu i prometu

JMBAG: 0112071148

Rijeka, 2021.

Studentica: Antonia Grgić

Studijski program: Logistika i menadžment u pomorstvu i prometu

JMBAG: 0112071148

IZJAVA O SAMOSTALNOJ IZRADI DIPLOMSKOG RADA

Kojom izjavljujem da sam diplomski rad s naslovom „Koncesije za polaganje podmorske kabelske infrastrukture i cjevovoda“ izradila samostalno pod mentorstvom izv. prof. dr. sc. Biserke Rukavine.

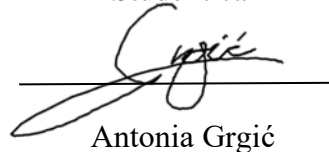
U radu sam primijenila metodologiju izrade znanstvenog rada i koristila literaturu koja je navedena na kraju diplomskog rada. Tuđe spoznaje, stavove, zaključke, teorije i zakonitosti koje sam izravno ili parafrazirajući navela u diplomskom radu na uobičajen standardan način citirala sam i povezala s fusnotama i korištenim bibliografskim jedinicama. Rad je pisan u duhu hrvatskoga jezika.

Suglasna sam s trajnom pohranom diplomskog rada u cjelovitom tekstu u mrežnom digitalnom repozitoriju Pomorskog fakulteta Sveučilišta u Rijeci te Nacionalnom repozitoriju Nacionalne i sveučilišne knjižnice.

Za navedeni rad dozvoljavam sljedeće pravo i razinu pristupa mrežnog objavljivanja:

- a) rad u otvorenom pristupu
- b) pristup svim korisnicima sustava znanosti i visokog obrazovanja RH
- c) pristup korisnicima matične ustanove
- d) rad nije dostupan

Studentica

Antonia Grgić

SAŽETAK

Polaganje podmorske kabelaške infrastrukture i cjevovoda predstavlja složen proces gdje se isprepliću razni subjekti koji mogu biti javni i privatni. Stoga je pravilna regulacija zakonskim i podzakonskim aktima neophodna iz razloga što se radi o posebnim morskim prostorima, odnosno o pomorskom dobru kao dobru od općeg interesa.

U hrvatskom pravu se veći broj zakonskih i podzakonskih propisa odnosi na polaganje podmorske infrastrukture, međutim to ponekad nije najbolje rješenje. Cilj ovog rada je ponajprije raščlanjivanje međunarodne, a potom domaće legislative u svrhu što boljeg razumijevanja ove problematike. Analizom pravnog režima uspostavio se okvir i koraci koje subjekti moraju ispoštovati kako bi sklopili ugovor o koncesijama te položili podmorske kabele i cjevovode. Osim raščlanjivanja pravno regulatornih instrumenata, dani su i primjeri koji argumentiraju navedeni pravni okvir te institucije koje provode polaganje podmorskih infrastrukture ili imaju određenu ulogu u procesu polaganja.

Ključne riječi: polaganje podmorskih kabela i cjevovoda, kabeli, cjevovodi, koncesije, pomorsko dobro

ABSTRACT

The laying of submarine cable infrastructure and pipelines is a complex process where various entities such as public and private are intertwined. Therefore, proper legislature regulation is necessary due to the fact that area in question is maritime domain which is the right of every person.

In Croatian law, there is a number of legislative framework referring to the laying of submarine infrastructure, but sometimes this is not the best solution. The aim of this paper is first of all to analyze the international and domestic legislation in order to better understand the importance of such submarine infrastructures. The analysis of the legal regime established the framework and necessary steps that entities must follow in order to conclude a concession agreement and lay submarine cables and pipelines. In addition to the analysis of legal regulatory instruments, examples were given to complement the stated legal framework and the institutions that carry out the laying of submarine infrastructures or have a certain role in the laying process.

Key words: laying of submarine cables and pipelines, cables, pipelines, concessions, maritime domain

SADRŽAJ

SAŽETAK.....	II
ABSTRACT.....	III
1. UVOD	1
1.1 PROBLEM, PREDMET I OBJEKTI ISTRAŽIVANJA.....	1
1.2 RADNA HIPOTEZA.....	1
1.3 SVRHA I CILJEVI ISTRAŽIVANJA.....	1
1.4 ZNANSTVENE METODE	1
1.5 STRUKTURA RADA	2
2. PRAVNA REGULATIVA ZA PODMORSKU KABELSKU INFRASTRUKTURU I CJEVOVODE	3
2.1 POVIJESNI PRIKAZ I SUVREMENO MEĐUNARODNO PRAVO.....	3
2.2 OSTALE ZNAČAJNE MEĐUNARODNE KONVENCIJE I UREDBE ...	7
2.2.1 Konvencija o međunarodnim pravilima o izbjegavanju sudara na moru (COLREG), 1972.....	7
2.2.2 Međunarodna konvencija o sprečavanju onečišćenja s brodova iz 1973. (MARPOL) i Protokol Londonske konvencije iz 1996. godine	8
2.2.3 Konvencija o ograničenju odgovornosti za pomorske tražbine, 1976.	9
2.2.4 Ugovor o energetskej povelji, 1994.	9
2.3 ULOGA MEĐUNARODNIH ORGANIZACIJA	10
2.4 NEOBVEZUJUĆE PRAVO.....	12
2.5 PRAVNI REŽIM POMORSKOG DOBRA I KONCESIJA U KONTEKSTU POLAGANJA PODMORSKE INFRASTRUKTURE U REPUBLICI HRVATSKOJ.....	13
2.5.1 Pomorsko dobro	13
2.5.2 Koncesije za posebnu upotrebu pomorskog dobra.....	15
3. ANALIZA PRAVNOG OKVIRA PODMORSKIH KABELA I CJEVOVODA	18

3.1	HODOGRAM PRAVNOG OKVIRA ZA POLAGANJE PODMORSKIH KABELA I CJEVOVODA.....	19
3.1.1	Lokacijska dozvola.....	19
3.1.2	Građevinska dozvola.....	19
3.1.3	Ishođenje koncesije za posebnu upotrebu pomorskog dobra	20
3.1.4	Uporabna dozvola	21
3.1.5	Evidencija položenih podmorskih kabela i cjevovoda.....	21
3.2	ULOGA HRVATSKIH INSTITUCIJA	22
3.2.1	Hrvatski registar brodova	22
3.2.2	Hrvatski hidrografski institut	23
3.2.3	Plovput d.o.o.	24
3.2.4	Registar koncesija	26
4.	EKONOMSKI UČINCI POLAGANJA PODMORSKIH KABELSKIH INFRASTRUKTURA I CJEVOVODA.....	28
4.1	EKONOMSKI ELEMENTI KONCESIJA ZA POLAGANJE PODMORSKIH INFRASTRUKTURA.....	28
4.1.1	Koncesije za korištenje položenih podmorskih svjetlovodnih kabela ...	29
4.1.2	Analiza odobrenih koncesija za polaganje podmorske infrastrukture za 2020. godinu.....	31
4.2	PROBLEMATIKA KONCESIJA ZA POLAGANJE PODMORSKIH KABELSKIH INFRASTRUKTURA I CJEVOVODA	33
4.2.1	Manjak komercijalnog interesa	33
4.2.2	Odgovornost i naknade za koncesijska odobrenja	34
5.	ZAKLJUČAK	35
	LITERATURA.....	36
	POPIS SLIKA	39
	POPIS TABLICA.....	40
	PRILOZI	41

1. UVOD

1.1 PROBLEM, PREDMET I OBJEKTI ISTRAŽIVANJA

Polaganje podmorske infrastrukture, a posebno kabela i cjevovoda obuhvaća niz složenih radnji koje zahtijevaju vrijeme i financijske resurse. Kako se podmorski kabeli i cjevovodi polažu na morsko dno, odnosno na pomorsko dobro općeg interesa, podrazumijeva se da se takvo dobro mora isključiti iz opće upotrebe. Analizom koncesija za posebnu upotrebu pomorskog dobra dolazi se do jednog od glavnih objekta istraživanja ovog rada. Fragmentacija i nedostatak konzistentnih zakonskih odredbi o polaganju podmorskih kabela i cjevovoda dodatno kompliciraju postupke polaganja podmorskih infrastruktura dovodeći tako polaganje podmorske infrastrukture u jedan nepoželjan položaj.

1.2 RADNA HIPOTEZA

Imajući na umu gore navedene predmete i objekte istraživanja dolazi se do hipoteze koja glasi: „Postupak provedbe koncesija za polaganje podmorske kabela i cjevovoda u Republici Hrvatskoj nije reguliran na odgovarajući način. Rezultat toga jest dugotrajna provedba spomenutih koncesija, ali i sama izgradnja i održavanje podmorskih infrastruktura“.

1.3 SVRHA I CILJEVI ISTRAŽIVANJA

Budući da polaganje podmorske infrastrukture omogućava razvitak hrvatskog stanovništva, a posebice otoka otkriva se svrha ovog istraživanja: Poblize upoznavanje postupka davanja koncesije, odnosno polaganja podmorskih kabela i cjevovoda, ali i prepoznavanje uloga pravnih subjekata, organizacija i institucija koje su usko vezane za polaganje podmorske infrastrukture. Analiziranjem međunarodne i domaće pravne legislature, preispitali su se važeći regulatorni dokumenti kako bi se raščlanili i pojednostavili propisi i pravila za polaganje podmorskih kabela i cjevovoda.

1.4 ZNANSTVENE METODE

Tijekom istraživanja koristili su se različiti postupci znanstvene metodologije kako bi se raščlanili složeni pojmovi koncesija za polaganje podmorske kabela i cjevovoda. U radu su se primijenile sljedeće opće znanstvene metode: deduktivna metoda, metoda deskriptivne analize, metoda sinteze, apstraktno-konkretizirana metoda, metoda kompilacije i klasifikacije.

1.5 STRUKTURA RADA

Koncept rada je organiziran kroz četiri poglavlja koji argumentiraju važnost polaganja podmorskih infrastruktura.

Prvo poglavlje, odnosno *Uvod* prikazuje objekte istraživanja te radnu hipotezu gdje su se iznijele postavke prema kojima se temelji rad.

Drugo poglavlje pod nazivom *Pravna regulativa za podmorsku kabelsku infrastrukturu i cjevovode* sastoji se od povijesnog prikaza razvitka pravne legislature polaganja podmorske infrastrukture. Nadalje, u ovom poglavlju opisan je i utjecaj međunarodnog pravnog okvira kao i uloga određenih međunarodnih organizacija. Osim toga u potpoglavlju *Neobvezujuće pravo* istražen je i alternativni oblik prava koje se također koristi u praksi.

U trećem dijelu rada istražena je cjelokupna hrvatska legislatura gdje se pokušalo na jasan način precizno prikazati pravna građa Republike Hrvatske. Opisane su koncesije za posebnu upotrebu pomorskog dobra, odnosno procesi koji prethode samom polaganju podmorske infrastrukture. Također su se analizirale i definicije podmorskih kabela i cjevovoda te njihovog polaganja na morskom podmorju. Osim opisivanja i raščlanjivanja definicija podmorske infrastrukture, u potpoglavlju *Hodogram pravnog okvira za polaganje podmorskih kabela i cjevovoda* opisan je i detaljan proces ishoda koncesije za polaganje podmorskih kabela i cjevovoda. U ovom poglavlju je također je definirana uloga hrvatskih organizacija i institucija koje osiguravaju uspješno polaganje, nadziranje, održavanje i evidenciju podmorskih infrastruktura.

U četvrtom poglavlju *Ekonomski učinci polaganja podmorskih kabelskih infrastruktura i cjevovoda* analizirali su se ekonomski elementi koncesija za polaganje podmorske infrastrukture. Osvijetlile su se problemi i rješenja u praksi te su pojašnjene specifične vezane za koncesije podmorskih kabela.

Posljednji dio rada odnosno *zaključak* sažima kritički pregled svih spoznaja do kojih se došlo tijekom istraživanja ovog rada te se predočio rezultat postavljene hipoteze iznesene u uvodnom dijelu.

U skladu sa uobičajenom i općeprihvaćenom metodologijom izrade diplomskog rada, na samom kraju navedena je korištena literatura, popis ilustracija te prilozi.

2. PRAVNA REGULATIVA ZA PODMORSKU KABELSKU INFRASTRUKTURU I CJEVOVODE

Podmorska infrastruktura, a poglavito podmorska kabelska infrastruktura i cjevovodi mogu se polagati na međunarodnim i nacionalnim morskim prostorima. Takvi prostori zahtijevaju svoju pripadajuću zakonsku regulativu koja će osigurati ne samo pravnu zaštitu podmorske infrastrukture već i samu fizičku zaštitu podmorskih kabela i cjevovoda.

U sljedećem poglavlju opisan je povijesni prikaz i analiza prvih pokušaja realizacije međunarodnog prava za polaganje podmorske kabelske infrastrukture i cjevovoda.

2.1 POVIJESNI PRIKAZ I SUVREMENO MEĐUNARODNO PRAVO

Kako je tehnologija postepeno omogućavala polaganje podvodne kabelske infrastrukture stotinama i tisućama kilometara od kopna prema otvorenom moru pojavili su se određeni problemi. Osim pravog režima, pojavili su se problemi odgovornosti za nanesena oštećenja podmorskih kablova, odnosno pitanja odgovornosti za puknuća kabela i zaračunavanja iznosa štete te prioritet korištenja morskih prostora za konkurentne aktivnosti. Shodno tome, počela su se razvijati određena pravila kako nacionalnog značaja tako i međunarodnog značaja za polaganje i korištenje podvodne kabelske infrastrukture i cjevovoda.

U polaganju prvih važnijih podmorskih cjevovoda prednjačili su Britanci kada su 1940-ih konstruirali i položili cjevovod u kanalu La Manche kojim je osigurana je vremenski neovisna isporuka goriva. Operacija „*Pipelines under the ocean*“ (PLUTO) primijenjena je kao logistička potpora savezničkim trupama u Francuskoj nakon invazije na Dan D, a tehnologija koja se koristila znatno se razvila od one korištene pri polaganju podvodne kabelske infrastrukture preko Atlantskog oceana.¹ Od tada su se podmorski cjevovodi unaprijedili te su se počeli polagati u sve dubljem moru i na problematičnijem dnu. Današnji cjevovodi pomiču granice iz dana u dan te mogu izdržati mnoge izazove od dubina preko 3000 m do područja podložna ledu.

Polaganjem prvih telegrafskih kabela u 19. stoljeću stvorila se potreba i za opisanom međunarodnom pravnom regulativom. Najpoznatiji među njima je Transatlantski telegrafski kabel koji je postavljen između Irske i Sjeverne Amerike 1858. godine.² Nedugo nakon toga

¹ [https://aoghs.org/petroleum-in-war/secret-pipelines/\(05.09.2021.\)](https://aoghs.org/petroleum-in-war/secret-pipelines/(05.09.2021.))

² <https://spectrum.ieee.org/the-first-transatlantic-telegraph-cable-was-a-bold-beautiful-failure>
(06.09.2021.)

u Parizu se 1884.godine održala prva konferencija na kojoj je usvojena međunarodna konvencija na temu podmorskih kablova pod nazivom *Međunarodna konvencija za zaštitu podmorskih telegrafskih kabela* (Pariška konvencija). Stupila je na snagu 1888. godine, a ratificirale su je Sjedinjene Američke Države. Konvenciju je potpisalo 36 država koje su na taj način postale dužne štititi podmorske kabele prema propisanim uvjetima Pariške konvencije.³

Članci koji se ističu iz Pariške konvencije jesu: ⁴

- **Članak I.** nalaže da se ova konvencija izričito primjenjuje van teritorijalnih voda na sve legalno postavljene podmorske kablove koji su na područjima, kolonijama ili posjedima jedne ili više ugovornih država.
- **Članak II.** proglašava da je kažnjivo kazneno djelo prekid ili oštećivanje podmorskog kabela, namjerno ili iz krivnje iz nehata, na takav način da može prekinuti ili ometati telegrafske komunikacije, bilo u cijelosti ili djelomično.
- **Članak IV.** predviđao je da vlasnik kabela koji je prilikom polaganja ili popravljanja vlastitog kabela, ošteti (djelomično ili trajno) drugi kabel, mora snositi troškove sanacije učinjene štete, a da se pritom ne dovodi u pitanje primjena članka II Pariške konvencije.
- **Članak VII.** predviđa da će vlasnici brodova ili plovila koji mogu dokazati da su žrtvovali sidro, mrežu ili drugi ribolovni alat kako ne bi oštetili podmorski kabel, dobiti naknadu od vlasnika kabela.
- **Članak X.** propisuje da ako časnici ratnog broda ili broda koji je pod zastavom države potpisnice Pariške konvencije sumnjaju ili imaju razloga vjerovati da je neko drugo plovilo prekršilo mjere predviđene Konvencijom, tada ti časnici mogu zahtijevati kapetana ili zapovjednika broda koji je pod sumnjom da krši mjere konvencije, za izlaganje službenih dokumenata koji dokazuju državljanstvo spomenutog plovila te pripremu izvještaja koji se mora dostaviti državi zastave plovila na odgovarajuće djelovanje, bez obzira na to koja je nacionalnost spomenutog plovila.

³ https://thebusinessprofessor.com/en_US/property-law/paris-convention-definition (09.09.2021.)

⁴ Konvencija o zaštiti podmorskih telegrafskih kabela, Pariz, 1884., izvor: <https://nsarchive.gwu.edu/document/18529-national-security-archive-convention> (20.09.2021.)

Ubrzo se uvidjelo kako je ova konvencija nedostatna kada se dolazi do pitanja nenamjernog ili namjernog oštećivanja kabela u teritorijalnom moru država članica. Razlog tomu bila je činjenica da se Konvencija odnosila samo na podmorske kabele van teritorijalnih voda, stoga su obalne države morale uvesti svoje zakone koji će štiti podmorske kabele unutar njihovih teritorijalnih voda.

Aktivnost međunarodne zajednice nastavila se i dalje tako da je 1958. godine u Ženevi, održana *Konferencija UN-a o pomorskom pravu*. Konferencija je otvorila četiri konvencije među kojima su se dvije odnosile na podmorske kablove usvajanjem i / ili proširivanjem odredbi *Pariške konvencije*. *Ženevska Konvencija o otvorenom moru* (CHS) za cilj je imala kodificirati pravila međunarodnog prava koja se odnose na otvoreno more, stoga je potvrdila pravo svih država da mogu postavljati podmorske kabele na morsko dno otvorenog mora. Osim telegrafskih kablova, ovo pravo je uključivalo telefonske kao i visokonaponske kablove za napajanje.⁵

I ovog puta je djelovanje Konvencije bilo van teritorijalnih voda pa je tako u članku 1. „*otvoreno more*“ definirano kao svi dijelovi mora koji nisu obuhvaćeni teritorijalnim morem ili unutarnjim vodama države. Međutim, članak 2. CHS-a proglašava da je otvoreno more otvoreno za sve nacije, pod uvjetom da sloboda otvorenog mora koja se provodi uz razumno uvažavanje interesa drugih država uključuje slobodu polaganja podmorskih kabela za obalne i neobalne države. Također, unutar Konvencije se navodi da obalne države pod CHS-om ne smiju ometati polaganje i održavanje kabela na kontinentalnom pojasu. Ovi članci ovise i o razumnim mjerama za istraživanje kontinentalnog pojasa i eksploatacije njegovih prirodnih resursa.

Nadalje 1982. *Konvencijom UN-a o pravu mora* (UNCLOS) razjašnjena su neka pitanja vezana za podmorsku kabelsku zaštitu koja je utvrđena *Ženevskom Konvencijom o otvorenom moru i Konvencijom o epikontinentalnom pojasu*. (Geneva Convention on the Continental Shelf 1958., u daljnjem tekstu CCS). UNCLOS-om se definiralo pravo polaganja podmorskih kablova i cjevovoda.⁶

- **Članak 51.** UNCLOS-a jamči svim državama (koje podliježu odgovarajućim odredbama UNCLOS-a) da unutar isključivog gospodarskog pojasa imaju

⁵ Konvencija o otvorenom moru, NN, broj 12/1994-51

⁶ Konvencija Ujedinjenih naroda o pravu mora, NN, broj 9/00-84

slobodu polaganja podmorskih kabela, kao i druge slobode povezane s radom tih kabela, uz dužno poštivanje prava i dužnosti obalnih država.

- **Članak 112.** propisuje da svaka država ima pravo polaganja podmorskih kabela i cjevovoda na teritoriju van epikontinentalnog pojasa.
- **Članak 113.** preporuča državama potpisnicama usvajanje zakona i propisa koji su potrebni za osiguravanje zaštite kabela od brodova koji plovi pod njezinom zastavom ili osobe koja je pod njenom jurisdikcijom. Svako namjerno prekidanje ili prekidanje iz nehata odnosno, sva oštećenja podmorskog kabla na otvorenom moru, a s time i podmorskih cjevovoda smatra se kaznenim djelom te će počinitelji biti kažnjeni sukladnim zakonima i propisima. Međutim, ova odredba neće se primjenjivati na one prekide ili oštećenja podmorskih infrastruktura prouzročenih od osoba koje su djelovale s legitimnim ciljem spašavanja svojih života ili svojih brodova, nakon što su poduzele sve potrebne mjere predostrožnosti kako bi se izbjegli spomenuti prekidi ili oštećenja kabela odnosno cjevovoda.

Dakle, UNCLOS pojašnjava pojam "otvoreno more" kako bi se za polaganje podmorske infrastrukture uključilo teritorijalno more države, arhipelaške vode, isključivi gospodarski pojas te kako bi se zadržalo pravo svih država da postavljaju podmorske kabele u tom pojasu. Međutim, ne uključuje odredbe Pariške konvencije vezane za građansku odgovornost u slučaju prekida kabela i odredbi koje omogućavaju ukrcaj i inspekciju na moru plovila za koja se sumnja da su namjerno ili iz nemara oštetila kablove.

U odredbama koje se odnose na epikontinentalni pojas UNCLOS-a, ništa ne utječe na pravo obalne države da uspostavi uvjete za polaganje kablova koji su na njezinom teritoriju, teritorijalnom moru ili u njezinoj nadležnosti nad kablovima izgrađenim ili korištenim u vezi s istraživanjem njenog kontinentalnog pojasa, odnosno iskorištavanja resursa ili rad umjetnih otoka, instalacija i građevina pod njezinom nadležnošću.⁷ Osim toga, UNCLOS izričito ne predviđa da je za ocrtavanje toka podmorskog kabela na kontinentalnom pojasu potreban pristanak obalne države, kao što je to slučaj s podmorskim cjevovodima, također obalne države nisu spriječene da ucrtaju podmorski kabel u pomorske karte kada podvodni kabel prelazi kontinentalni pojas, ali ne ulazi u njegovo teritorijalno more.

⁷Ibid.

UNCLOS je također unaprijedio odredbe CHS-a iz 1958. godine koje se odnose na dužnost države da usvoji zakone i propise vezane za zaštitu podmorskih kabela. Stoga se u konvenciji zahtijevalo da svaka država usvoji zakone i propise koji čine "kažnjivim kaznenim djelom" namjerno ili nenamjerno prekidanje ili oštećivanje podmorskih kabela na morskom dnu otvorenog mora, za brodove ili osobe pod njezinom jurisdikcijom. Slično *Pariškoj konvenciji*, UNCLOS zahtijeva da svaka država usvoji zakone i propise kojima će osigurati naknadu štete osobama čiji je kabel oštećen ili prekinut od strane osobe koja je pod jurisdikcijom te države, međutim zahtijeva se i da svaka država usvoji zakone koji osiguravaju naknadu štete vlasnicima brodova koji mogu dokazati da su žrtvovali sidro, mrežu ili ribolovni alat kako bi izbjegli oštećenje podmorskog kabela.

2.2 OSTALE ZNAČAJNE MEĐUNARODNE KONVENCIJE I UREDBE

Osim UNCLOS -a kao krovne konvencije za polaganje podmorskih kabela i cjevovoda, postoji još nekoliko međunarodnih konvencija i uredbi koje uređuju, odnosno nadopunjuju pravni režim polaganja podmorske infrastrukture. Segmenti na koje se odnose polaze od postupaka koje se tiču polaganja ili popravljanja podvodnih kabela i cjevovoda pa sve do ekoloških značaja na morskom dnu.⁸

2.2.1 Konvencija o međunarodnim pravilima o izbjegavanju sudara na moru (COLREG), 1972.

Međunarodna pravila o izbjegavanju sudara na moru objavila je *Međunarodna pomorska organizacija* (IMO) te predstavlja skup međunarodnih pravnih normi kojima se regulira pomorski promet. Konvencija se generalno bavi pravilima kada se radi o vođenju brodova pri svim stanjima vidljivosti na moru. Između ostalog, opisuju se svjetlosni i zvučni signali u svrhu boljeg razumijevanja te pravila u kojim se sve uvjetima i situacijama koriste spomenuti signali.

Prve države koje su donijele pisana pravila međunarodnog karaktera bile su Francuska i Engleska 1863. godine. Slijedom toga, 1889. godine u Washingtonu je održana konferencija na kojoj su donesena prva međunarodna pravila o izbjegavanju sudara na moru pod nazivom *Washingtonski pravilnik*. Konvencija se mijenjala prema novim izazovima koji su zahtijevali potrebu za prilagođavanjem pravila u svrhu povećavanja sigurnosti plovidbe i

⁸ Shvets, D., *The International legal regime of submarine cables: a global public interest regime*, Universitat Pompeu Fabra, 2021. str. 159., izvor: <http://hdl.handle.net/10803/671344>

pomorskog prometa. 1972. godine usvojena je aktualna Konvencija koju su prihvatile mnoge države među kojima je i Republika Hrvatska.⁹

Iako se COLREG direktno ne odnosi na polaganje podvodne kabelaške infrastrukture i cjevovoda, odnosi se na brodove koji polažu podvodnu infrastrukturu. U Konvenciji se navodi pravilo o ograničenoj sposobnosti manevriranja kabelaškog broda te da druga plovila moraju obratiti dužnu pozornost na takve brodove kako se ne bi stvarala nepotrebna opasnost.¹⁰

2.2.2 Međunarodna konvencija o sprečavanju onečišćenja s brodova iz 1973. (MARPOL) i Protokol Londonske konvencije iz 1996. godine

Konvencija predstavlja jednu od prvih međunarodnih konvencija za zaštitu morskog okoliša od ljudskih aktivnosti. Njezin cilj uključuje poticanje država sa zajedničkim interesom u zemljopisnim područjima da sklope odgovarajuće sporazume kao dopunu spomenutoj konvenciji.

Konvencija je potpisana 1973. godine u Londonu, a preinačena je Protokolom 1978. godine. Kombinacija dvaju akta rezultirala je sadašnjom Konvencijom koja je stupila na snagu 1983. godine. Dosad je 136 država postalo članom MARPOL konvencije među kojima se nalazi i Republika Hrvatska.

MARPOL se sastoji od više dijelova koji se bave pitanjima o sprječavanju onečišćenja s brodova te potpunim eliminiranjem namjernog ili slučajnog onečišćenja s brodova te štetnim tvarima za morski okoliš i ljude.

U Konvenciji su navedena sljedeća pravila za:

- a) Sprječavanje onečišćenja mora uljima
- b) Sprječavanje onečišćenja mora kemikalijama u rasutom stanju
- c) Sprječavanje onečišćenja mora štetnim opasnim tvarima u posebnim pakovanjima, kontejnerima ili prijevoznim tankovima.
- d) Sprječavanje onečišćenja mora fekalijama s brodova.
- e) Sprječavanje onečišćenja mora smećem i otpadom s brodova.
- f) Sprječavanje onečišćenja atmosfere - emisijom dima i plinova s brodova.

⁹ Jašić D., Belarmić G., Gundić A., Međunarodna pravila o izbjegavanju sudara na moru, Sveučilište u Zadru, 2012. str. 11

¹⁰ Ibid.

Konvencija se gotovo svake godine nadopunjuje, stoga svako novo pravilo koje se unosi ne čeka ratifikaciju država već automatski stupa na snagu godinu dana nakon donošenja. Međutim, ukoliko se na neko novo pravilo izričito usprotivi trećina država koje posjeduju barem polovicu svjetske flote brodova, tada se takvo pravilo ne prihvaća.

Pored osnovnog teksta i šest priloga, Konvencija određuje i posebna područja ekološke osjetljivosti za koja su potrebne posebne smjernice za zaštite morskog okoliša. U područja s velikom ekološkom osjetljivošću ubrajaju se: Sredozemlje, Baltičko more, Crno i Crveno more, Arapski zaljev, Sjeverno more i šire područje Kariba.

Londonskim protokolom iz 1996. godine se modernizirala postojeća Londonska konvencija o sprječavanju onečišćenja mora odlaganjem otpada i drugih tvari kako bi se svaka aktivnost onečišćavanja s brodova smanjila u što većoj mjeri. Konvencija i protokol propisuju regulaciju svih izvora zagađivanja mora sa brodova te reguliranje odlaganja otpadnih materijala u more.

Premda se polaganje podvodne kableske i cjevovodne infrastrukture smatra relativno ekološko prihvatljivom aktivnošću, ne smiju se zagađivati područja gdje takve infrastrukture postaju operativne.

Dakle, vlasnik je dužan prilikom i nakon polaganja podvodne infrastrukture voditi računa da spomenuti kablovi i cjevovodi ne onečišćuju morski okoliš. Isto vrijedi i za plovila koja obavljaju polaganje, odnosno popravljavanje podvodne infrastrukture da ne ostavljaju opremu i otpad na morskome dnu.

2.2.3 Konvencija o ograničenju odgovornosti za pomorske tražbine, 1976.

Ovom Konvencijom su se uspostavila određena pravila o ograničenju odgovornosti za pomorske tražbine. Glavna svrha jest ograničavanje iznosa koje treba platiti odgovorna osoba vlasniku kabla, kao posljedicu namjernog ili nemarnog oštećenja podmorskih kabla i cjevovoda.

2.2.4 Ugovor o energetskej povelji, 1994.

Energetska povelja se odnosi na podmorske kabele i predstavlja sporazum koji doprinosi pravnom režimu i regulaciji besplatnog prijenosa energije preko teritorija ugovornih država.

Ovim se ugovorom utvrđuju ugovorne strane koje će raditi na promicanju pristupa međunarodnim tržištima pod komercijalnim uvjetima i općenito na razvoju otvorenog i konkurentnog tržišta.

Glavni cilj ugovora o energetskej povelji jest slobodan prijenos energije. Međutim, *Deklaracija o Ugovoru o energetskej povelji* iz 2016. godine spominje podmorsku kabelsku infrastrukturu kao objekt pravne regulative i obrađuje ih u kontekstu međunarodnog prava.

Stoga, odredbe članka 3. iz Deklaracije nadopunjuju pravni režim podmorskih kabela uspostavljen u UNCLOS -u dodavanjem ekonomske perspektive. Drugim riječima, ova odredba osigurava ugovornim stranama mogućnost donošenja zakona i propisa, osiguravajući tako konkurentno tržište na svom teritoriju na kojem sve kabelske tvrtke imaju pravo postavljati podmorske kabele u pomorskim zonama država. To također odražava primjenu slobode polaganja podmorskih kabela prema UNCLOS -u.

Članak 7. Deklaracije podrazumijeva prijenos energetskej dobara i materijala kroz teritorije ugovornih strana prema načelu slobode tranzita. Dakle, ovim člankom se ugovorne strane obvezuju da neće diskriminirati ostale ugovorne strane po pitanju naknada i ograničenja te da će poticati suradnju među državama potpisnicama.

2.3 ULOGA MEĐUNARODNIH ORGANIZACIJA

Vrijedno je istaknuti međunarodne organizacije kao što su *Međunarodna pomorska organizacija* (IMO) i *Međunarodna telekomunikacijska zajednica* (ITU) iz razloga što donose propise i postavljaju standarde koje države trebaju poštovati. Nadalje takva pravila katkad služe i kao smjernice za daljnje pregovore o razvijanju međunarodnih sporazuma.

Međunarodna pomorska organizacija predstavlja specijaliziranu agenciju Ujedinjenih naroda te globalno tijelo za postavljanje standarda u kontekstu opće sigurnosti međunarodnog brodarstva i zaštite okoliša. Njegova je glavna uloga stvoriti pravedan i učinkovit regulatorni okvir za pomorsku industriju, međunarodno usvojen i proveden. Međutim, budući da IMO ima savjetodavnu ulogu, dokumenti i zaključci koje ova organizacija donosi nisu obvezujući sve dok ih vlada neke države ne prihvati

Dakle, jedan od prioriteta rada IMO-a je stvaranje jednakih uvjeta tako da brodari ne rješavaju svoja financijska pitanja na način štetan morskom okolišu ili da kompromitiraju sigurnost ostalih sudionika u pomorskom prometu. Ovakav pristup IMO-a najviše potiče

inovativnost u rješavanju problema i učinkovitost. Trenutno organizacija broji 166 članica što je 98,5% svjetske trgovačke flote.¹¹

Osim IMO-a još jedna organizacija spada pod specijalizirane agencije Ujedinjenih naroda, a to je *Međunarodna telekomunikacijska zajednica*. Ona je odgovorna za pitanja koja se odnose na informacijske i komunikacijske tehnologije. Osnovana je 1865. godine s ciljem omogućavanja međunarodnog povezivanja s komunikacijskim mrežama. Osim što nastoji omogućiti poboljšan pristup informacijskim i komunikacijskim tehnologijama, posebice slabije razvijenijim državama, razvijaju i tehničke standarde koji pridonose kvalitetnom i ujednačenom povezivanju mreža i tehnologija.¹²

Osim uloga IMO-a i ITU-a na ustrojstvu pravila koja se odnose na podmorsku kablensku i cjevovodnu infrastrukturu, važno je spomenuti nekoliko međunarodnih organizacija koje nisu aktivno uključene u normativni proces pravnog režima, ali svakako pridodaju važnosti kad je riječ o podmorskoj infrastrukturi.

One postavljaju određene smjernice koje pridonose osiguravanju sveobuhvatnog pravnog režima, a to su:

- a) Međunarodna hidrografska organizacija (IHO)
- b) Međunarodna oceanografska komisija (IOC)
- c) Organizacija Ujedinjenih naroda za obrazovanje, znanost i kulturu (UNESCO)

Jedna od takvih organizacija je i Opća batimetrijska karta oceana (*GEBCO*) koja u suradnji IHO-a i IOC-a nastoji pružiti najmjerodavniju javno dostupnu batimetrijsku kartu svjetskih oceana. Drugim riječima, organizacija se bavi mjerenjem dubine mora i oceana kako bi se daljnom analizom izradile batimetrijske karte. Takve karte se često izrađuju u nijansama plave boje koja od svjetlijih tonova na manjim dubinama prelazi u zagasitije tonove što su dubine veće.

Batimetrijskim izmjerama pomoću izobata moguće je odrediti reljef dna te se tako mogu prepoznati dijelovi podmorja na kojima je lakše i sigurnije položiti podvodne infrastrukture.

¹¹ <https://kliper.hr/zanimljivosti/medjunarodna-pomorska-organizacija-imo/> (25.09.2021.)

¹² <https://www.itu.int/en/about/Pages/default.aspx> (25.09.2021.)

2.4 NEOBVEZUJUĆE PRAVO

Jedan od alternativnih pristupa pomorskog prava o podvodnoj kabelskoj i cjevovodnoj infrastrukturi jest „meko“ ili neobvezujuće pravo. Ono je rezultat svih smjernica, rezolucija, propisa i pravila koje izdaju međunarodne organizacije i smatraju se neobvezujućima jer ne postoje izravne, odnosno zakonske obveze država.

Utvrđivanje razine neobvezujućeg prava polazi od konkretnosti odredbi međunarodnih organizacija. Smjernice međunarodnih rezolucija su nerijetko zapravo sam primjer neobvezujućeg prava jer nisu konkretne ili precizne po svom sadržaju. Često se sadržaj međunarodnih smjernica odnosi na preporuku za buduće radnje ili razvoj određenih aktivnosti kao što je i polaganje podmorskih infrastruktura. Drugim riječima, neke rezolucije međunarodnih organizacija mogu se opisati kao apstraktno formulirani dokumenti kojima nedostaje određena specifičnost izuzev nekih rezolucija IMO-a

Za razliku od propisanih zakona koji stvaraju jasna prava i obveze država, neobvezujuće pravo sačinjavaju zajednički interesi ili djelovanja država. Nestandardna forma ovog prava ne mora nužno imati manju pravnu snagu, štoviše pokazalo se da ovakav primjer pravnog režima ima uspješniju regulaciju prava i bolje djelovanje od tradicionalne vrste pravnog režima.

2.5 PRAVNI REŽIM POMORSKOG DOBRA I KONCESIJA U KONTEKSTU POLAGANJA PODMORSKE INFRASTRUKTURE U REPUBLICI HRVATSKOJ

Polaganje podmorske kabelaške infrastrukture i cjevovoda moguće je jedino kroz posebnu dozvolu, odnosno kroz koncesiju za korištenje određenog dijela pomorskog dobra tj morskog dna. Republika Hrvatska ima niz zakona, pravilnika i uredbi koji pobliže definiraju sve sastavnice koncesija za polaganje podvodne infrastrukture

U sljedećim poglavljima prvo će se definirati određeni osnovni pojmovi koji prethode samom definiranju koncesija za polaganje podmorske infrastrukture. Osim toga, specificirati će se pravni okvir koji regulira polaganje podmorskih kabela i cjevovoda na morskom dnu.

2.5.1 Pomorsko dobro

Jedno od najvrjednijih prirodnih bogatstava Republike Hrvatske je svakako pomorsko dobro koje pripada svim ljudima na korištenje, odnosno ono ima karakteristiku „*res communes omnium*“.

2.5.1.1 Zakonski okvir

Zakon koji uređuje pravni status pomorskog dobra i sva njegova obilježja jest *Zakon o pomorskom dobru i morskim lukama* (ZPDML). Republici Hrvatskoj je pomorsko dobro od interesa i predstavlja opće dobro koje uživa potpunu i osobitu zaštitu od države kao što je navedeno u članku 3. ZPDML-a. Dakle, pomorskim dobrom upravlja, vodi brigu o zaštiti te je odgovorna Republika Hrvatska neposredno ili preko jedinica područne (regionalne) samouprave, odnosno jedinica lokalne samouprave.¹³

Nadalje, ono što spada pod pomorsko dobro jesu unutarne morske vode i teritorijalno more, dno i podzemlje te pripadajući dio kopna sa ili bez trajno spojene infrastrukture namijenjen općoj upotrebi. Osim toga, pripadnošću pomorskog dobra smatraju se i trajno povezane građevine te drugi objekti na pomorskom dobru, u ovom slučaju podmorska infrastruktura kabela i cjevovoda.

¹³ Zakon o pomorskom dobru i morskim lukama (NN 158/03, 100/04, 141/06, 38/09, 123/11, 56/16, 98/19) čl. 10., izvor: <https://www.zakon.hr/z/505/Zakon-o-pomorskom-dobru-i-morskim-lukama> (18.09.2021.)

Tri komponente spadaju pod dijelove pomorskog dobra, a to su obalna, vodena i podmorska komponenta.

Prema ZPDML-u obalna komponenta uključuje morsku obalu, luke, nasipe, grebene, sprudove, hridi, plaže itd. U članku 4. navedeno je da se morska obala proteže od crte srednjih viših visokih voda mora i obuhvaća pojas kopna koji je ograničen crtom do koje dopiru najveći valovi za vrijeme nevremena kao i onaj dio kopna koji po svojoj prirodi ili namjeni služi korištenju mora za pomorski promet i morski ribolov, te za druge svrhe koje su u vezi s korištenjem mora, a koji je širok najmanje šest metara od crte koja je vodoravno udaljena od crte srednjih viših visokih voda.¹⁴ Osim toga, morska obala uključuje i nasipe, odnosno dio kopna načinjen nasipavanjem u svrhu iskorištavanja mora.

U vodenu komponentu ubrajaju se unutarnje morske vode i teritorijalno more koje su pod suverenom Republikom Hrvatske. Unutarnje morske vode uključuju morske prostore luka, zaljeva, ušća rijeka, dijelova mora između otočnog niza i kontinentalnog dijela kopna te unutrašnja mora.¹⁵ Prihvatajući teoriju arhipelaga Hrvatska zajedno sa ostalim državama mnogobrojnih otoka, proširila pravni status unutarnjih morskih voda na prostor mora između otočja i kopna. Ravne polazne crte se tako povlače od vanjskog ruba otoka (uključujući Vis, Lastovo i Palagružu) te se od njih se mjeri širina teritorijalnog mora.

Pomorski zakonik (PZ) određuje da je teritorijalno more Republike Hrvatske morski pojas širok 12 morskih milja, računajući od polazne crte u smjeru gospodarskog pojasa. Vanjska granica teritorijalnog mora, u PZ- u ujedno je definirana i kao državna granica Republike Hrvatske te granica samog pomorskog dobra.¹⁶

Podmorska komponenta podrazumijeva morsko dno i podzemlje sa svim živim i neživim bogatstvima

2.5.1.2 *Upotreba pomorskog dobra*

Nad pomorskim dobrom nitko ne može steći pravo na vlasništvo ili druga stvarna prava, neotuđivo je te ne može biti u prometu. Međutim, može se koristiti ili upotrebljavati u skladu sa ZPDML-om i *Zakonom o koncesijama*.

¹⁴ Ibid., čl. 4.

¹⁵ <http://www.pomorskodobra.com/pravni-pojam-pomorskog-dobra.html>. (18.09.2021.)

¹⁶ Ibid.

Pomorsko dobro se može koristiti gospodarski te upotrebljavati kao opća i posebna upotreba temeljem koncesije koju izdaje Republika Hrvatska, jedinice regionalnih samouprava, odnosno lokalnih samouprava sukladno odredbama ZPDML-a.

Gospodarsko korištenje pomorskog dobra izdaje se u svrhu obavljanja gospodarskih djelatnosti, sa ili bez korištenja postojećih građevina i drugih objekata na pomorskom dobru, te sa ili bez gradnje novih građevina i drugih objekata na pomorskom dobru.¹⁷

Opća upotreba podrazumijeva pravo svih ljudi da se služe pomorskim dobrom vodeći pritom računa o njegovoj prirodi, odnosno namjeni, dok posebna upotreba pak ne spada niti pod opću upotrebu niti pod gospodarsko korištenje pomorskog dobra.

Prema članku 19. ZPDML-a, između ostalog posebnom upotrebom na pomorskom dobru smatra se gradnja građevina i drugih objekata infrastrukture (ceste, pruge, vodovodna, kanalizacijska, energetska, telefonska mreža i sl.), građevine i drugi objekti za potrebe obrane, unutarnjih poslova, regulaciju rijeka i drugih sličnih infrastrukturnih objekata.¹⁸

Na temelju prava Republike Hrvatske, mogu se izdati koncesije i koncesijska odobrenja na pomorskom dobru. Osim predviđenih prava Republika Hrvatska, izravno ili preko jedinica regionalne, odnosno lokalne samouprave, upravlja i vodi brigu o zaštiti pomorskog dobra.

2.5.2 Koncesije za posebnu upotrebu pomorskog dobra

ZPDML-u kao *lex specialis* definira pojam koncesije, no ona je pobliže uređena kroz *lex generalis* odnosno *Zakon o koncesijama* (ZK). Koncesija se izdaje kada se pojedini dio pomorskog dobra želi potpuno ili djelomično isključiti iz opće, odnosno iz slobodne uporabe. Tada se pomorsko dobro daje na gospodarsko iskorištavanje ili na posebnu upotrebu fizičkim i pravnim osobama koje su registrirane za obavljanje tražene koncesije.

Uredbom o određivanju građevina, drugih zahvata u prostoru i površina državnog i područnog (regionalnog) značaja definirane su propisane površine državnog značaja. U kontekstu podmorske infrastrukture to su: „*Infrastrukturni koridori podmorskih kabela i cjevovoda u teritorijalnom moru Republike Hrvatske koji prelaze granice epikontinentalnog*

¹⁷ Zakon o pomorskom dobru i morskim lukama (NN 158/03, 100/04, 141/06, 38/09, 123/11, 56/16, 98/19) čl. 6.

¹⁸ Ibid, čl. 19.

*pojasa i koji prelaze granice dviju ili više županija“.*¹⁹ U tom slučaju, odgovornost odluka o koncesiji za gradnju objekata državnog značaja pripada Vladi Republike Hrvatske gdje Sabor ima ovlasti dodijeliti koncesije na rok do 99 godina.

Infrastrukturni koridori podmorskih kabela i cjevovoda u teritorijalnom moru Republike Hrvatske koji ne prelaze granice županije spadaju pod površine županijskog značaja.²⁰ Takve odluke donosi Županijska skupština, odnosno odluke za gradnju objekata lokalnog značaja donosi gradsko ili općinsko vijeće. Koncesije za gradnju objekta županijskog i lokalnog značaja mogu se izdati na rok do 20 godina.

Posebnoj upotrebi i gospodarskom korištenju pomorskog dobra zajedničko je izdavanje koncesije pravnim i fizičkim osobama u skladu sa ZPDML-om. Koncesija se može izdati tek po završetku utvrđivanja granica pomorskog dobra te njihovom provedbom u zemljišnim knjigama. Nakon toga se sklapa ugovor o koncesijama kada počinju i ugovorena prava i obveze za danu koncesiju. Samim ugovorom se mogu urediti uvjeti te opseg posebne upotrebe ili gospodarskog korištenja dobra.

2.5.2.1 Postupak dodjeljivanja koncesije na zahtjev

Za polaganje podmorske infrastrukture, potrebna je koncesija za posebnu upotrebu pomorskog dobra koja se daje na zahtjev. Za razliku od javnog prikupljanja ponuda gdje ponuditelj objavljuje otvoren i javni natječaj, koncesije za posebnu upotrebu se izdaju iznimno na zahtjev gospodarskog subjekta, tj. na inicijativu potencijalnog koncesionara.

Drugim riječima, pravna ili fizička osoba pokreće postupak odnosno, zahtjev za dodjelu specifične koncesije na određenom području pomorskog dobra Republike Hrvatske. Dakle, u ovom slučaju nema ponuditelja koncesije već nadležne službe samo odlučuju hoće li tražena koncesija biti dodijeljena osobi koja ispunjava sve uvjete za takvu vrstu koncesije.²¹

Iako postoje određene sličnosti u formama zahtjeva koncesija za gospodarsko korištenje i koncesije za posebnu upotrebu važno je voditi računa o njihovom razlikovanju.

¹⁹ Uredba o određivanju građevina, drugih zahvata u prostoru i površina državnog i područnog (regionalnog) značaja, NN br. 37/14, 154/14 i 30/21 čl. 3. izvor: https://narodne-novine.nn.hr/clanci/sluzbeni/2014_03_37_647.html (20.09.2021.)

²⁰ Ibid čl. 5.

²¹ Staničić F., Bogović M.: Koncesije na pomorskom dobru – odnos Zakona o koncesijama i Zakona o pomorskom dobru i morskim lukama, Pravni vjesnik, Vol. 33, No. 1, 2017., str. 87

Zahtjev za izdavanjem odobrenja koncesije za posebnu upotrebu piše se u pisanoj obliku i mora sadržavati sljedeće elemente: ²²

- a) Ime, prezime i prebivalište, tj. naziv i sjedište podnositelja,
- b) Idejno rješenje i/ili izjavu o namjeni posebne upotrebe pomorskog dobra,
- c) Očitovanje nadležnog tijela za prostorno uređenje o značaju objekta za koji se traži posebna upotreba
- d) Očitovanje o usklađenosti idejnog rješenja s prostorno-planskom dokumentacijom
- e) Dokaz o registraciji, ukoliko podnositelj zahtjeva nije fizička osoba

Nakon zaprimljenog zahtjeva sa svim zahtijevanim elementima, nadležno tijelo ima rok od 30 dana za provođenje postupka kao i za provjerom područja tražene koncesije. U roku od 8 dana nadležno tijelo je dužno izvijestiti i ovlastiti podnositelja zahtjeva da podnese zahtjev za izdavanjem lokacijske dozvole te da pokrene postupak izrade detaljnog plana. Nakon ishodovanja lokacijske dozvole i sastavljanja detaljnog plana, nadležno tijelo izrađuje prijedlog odluke o davanju koncesije za posebnu upotrebu koju dostavlja koncedentu.

Ukoliko se ispostavi da traženo područje nije određeno kao pomorsko dobro ili ako nije upisano u zemljišne knjige, tada je nadležno tijelo dužno u roku od 8 dana obavijestiti podnositelja zahtjeva o nemogućnosti dodjeljivanja koncesije za posebnu upotrebu. ²³

²² Uredba o postupku davanja koncesije na pomorskom dobru NN., 23/04, 101/04, 39/06, 63/08, 125/10, 102/11, 83/12, 10/2017., čl. 26.

²³ Ibid.

3. ANALIZA PRAVNOG OKVIRA PODMORSKIH KABELA I CJEVOVODA

Prije polaganja podmorske infrastrukture, koncesionar mora stvoriti odgovarajuće uvjete te nabaviti potrebne dokumente i dozvole od nadležnih službi.

Pravilnik o uvjetima za izdavanje odobrenja za polaganje cjevovoda i održavanje podmorskih kabela i cjevovoda u epikontinentalnom pojasu Republike Hrvatske sadrži uvjete koji se moraju ispoštovati u svrhu izdavanja odobrenja za polaganje podmorskih cjevovoda i kabela. Osim toga, sadržava i propisane uvjete za nadzor i održavanje položenih podmorskih infrastrukture.

U spomenutom Pravilniku navedene su i definicije pomorskih cjevovoda i kabela. Prema njemu, podmorski cjevovodi su „*cjevovodi položeni ispod morske površine koji su u svrhu istraživanja, iskorištavanja ili obavljanja gospodarske djelatnosti transporta plina, ugljikovodika ili vode, djelomično ili u potpunosti postavljeni na osloncima iznad morskog dna, položeni na morsko dno ili ukopani u morsko dno*“.²⁴ Podmorski kabele, prema Pravilniku predstavljaju „*telekomunikacijske ili energetske kabele položene ispod morske površine na morsko dno ili ukopane u morsko dno*“.²⁵

Zanimljivo je da jedino Pravilnik definira podmorske kabele i cjevovode, dok ih ostali pravni akti samo spominju. Počevši od *Pomorskog zakonika* koji propisuje u kojim slučajevima nadležno Ministarstvo odobrava i nadzire polaganje podmorske infrastrukture, te kada daje suglasnost o njihovu smjeru polaganja. Zakonik također opisuje podmorsku infrastrukturu kao nepomične od obalne objekte, ali ne propisuje njihovu potpunu definiciju.²⁶

Nadalje, ZPDML se ne odnosi direktno na podmorsku infrastrukturu, međutim odnosi se na pomorsko dobro i njegovu upotrebu. Što indirektno postaje vrlo važan zakonski akt koji upotpunjuje koncesije za polaganje podmorske infrastrukture.

Uredba o postupku davanja koncesije na pomorskom dobru, također ne propisuje nikakva pravila koja se tiču izravno polaganja podmorskih kablova i cjevovoda. No, u

²⁴ Pravilnik o uvjetima za izdavanje odobrenja za polaganje cjevovoda i održavanje podmorskih kabela i cjevovoda u epikontinentalnom pojasu Republike Hrvatske, NN., br. 126/2007

²⁵ Ibid.

²⁶ Pomorski zakonik, Narodne novine Republike Hrvatske, Zagreb, 181/04, 76/07, 146/08, 61/11, 56/13, 26/15, 17/19.

Uredbi je propisan postupak davanja koncesije općenito za posebnu upotrebu pomorskog dobra među koje spadaju i podmorske infrastrukture.

3.1 HODOGRAM PRAVNOG OKVIRA ZA POLAGANJE PODMORSKIH KABELA I CJEVOVODA

Nakon što potencijalni koncesionar preda zahtjev za izdavanjem odobrenja koncesije za posebnu upotrebu. U ovom slučaju za polaganje podmorskih kabela ili cjevovoda i dobije od nadležne vlasti obavijest da se na tom području smije polagati podmorska infrastruktura, tada može započeti sa prikupljanjem dokumentacije koja će mu omogućiti polaganje kabela ili cjevovoda na željenom području.

U sljedećim potpoglavljima opisuju se postupci i uvjeti koje potencijalni koncesionar mora ispuniti te su potkrijepljeni primjerom polaganja zamjenskog podmorskog kabela 110 kV na dionici Krk-Cres.

3.1.1 Lokacijska dozvola

Nakon obavijesti od nadležne vlasti, koncesionar će prvo izraditi idejni plan za namjeravanu građevinu, bilo to cjevovod ili kabel, potom će na temelju ovlasti dobivene od nadležne vlasti ishoditi lokacijsku dozvolu od Upravnog odjela za prostorno uređenje, graditeljstvo i zaštitu okoliša. Primjer lokacijske dozvole prikazan je u prilogu 1.

Važno je napomenuti kako lokacijska dozvola predstavlja dokument kojim se potvrđuje da je buduća infrastruktura u skladu sa prostornim planom za određenu lokaciju na morskom dnu. Dakle, lokacijska dozvola nije dokument koji dopušta polaganje podmorskih cjevovoda ili kabela na morskom dnu.

3.1.2 Građevinska dozvola

Kako bi potencijalni koncesionar pristupio polaganju podmorske infrastrukture potrebna je pravomoćna građevinska dozvola koja se izdaje prema *Zakonu o prostornom uređenju*.²⁷ Na temelju ove dozvole utvrđuje se da je idejni projekt izrađen u skladu s propisima i utvrđenim uvjetima koje mora ispunjavati podmorska infrastruktura na određenoj lokaciji na morskom dnu. Drugim riječima, ova dozvola predstavlja rješenje

²⁷ Zakon o prostornom uređenju, NN 153/13, 65/17, 114/18, 39/19, 98/19

ispunjenja svih potrebnih uvjeta za polaganje podmorskih cjevovoda ili kabela te omogućuje njihovo polaganje.

Pravilnik o uvjetima za izdavanje odobrenja za polaganje podmorske infrastrukture, također propisuje i suglasnosti za koridore polaganja. Prema tome, ukoliko se radi o polaganju kabela ili cjevovoda koji ulaze u teritorijalno more RH tada lučka kapetanija mora izdati suglasnost na koridor polaganja.²⁸

Ako se pak cjevovod polaže u epikontinentalnom pojasu i pritom ne ulazi u teritorijalno more, suglasnost na koridor polaganja izdaje Ministarstvo mora, turizma, prometa i razvitka.

3.1.3 Ishođenje koncesije za posebnu upotrebu pomorskog dobra

Završetkom prikupljanja svih dokumentacija i pribavljanjem gore navedenih dozvola, potencijalni koncesionar, odnosno investitor je dužan ishoditi koncesiju za posebnu upotrebu koja je поближе opisana u poglavlju 2.

U ovom diplomskom radu opisat će se i analizirati postupci dodjeljivanja koncesije na primjeru iz prakse, a riječ je o *Odluci o davanju koncesije za posebnu upotrebu pomorskog dobra za polaganje podmorskog kabela 110 kV za dionicu od uvale Mali bok na otoku Krku do morske granice luke otvorene za javni promet Merag, otok Cres*. U odluci se radi o građevini županijskog značaja tako da je nadležno tijelo za dodjelu koncesije županijska skupština Primorsko-goranske županije koja je 2020. godine donijela odluku o davanju spomenute koncesije tvrtki HEP d.o.o.²⁹

Na temelju odluke o koncesiji posebne upotrebe davatelj koncesije (Primorsko-goranska županija) i koncesionar (HEP d.o.o.) sklapaju ugovor o koncesiji koji uređuje posebnu svrhu izdavanja koncesije. U ovom slučaju za polaganje podmorskog zamjenskog kabela, u ugovoru su propisani uvjeti koje koncesionar mora ispunjavati tijekom koncesije. Primjerice, iznos i način plaćanja koncesijske naknade, jamstva i druga prava i obveze Primorsko-goranske županije i HEP-a³⁰.

²⁸ Pravilnik o uvjetima za izdavanje odobrenja za polaganje cjevovoda i održavanje podmorskih kabela i cjevovoda u epikontinentalnom pojasu Republike Hrvatske, NN 126/2007 čl. 6

²⁹ <http://www.sn.pgz.hr/default.asp?Link=odluke&id=41485> (18.09.2021.)

³⁰ Zakon o pomorskom dobru i morskim lukama (NN 158/03, 100/04, 141/06, 38/09, 123/11, 56/16, 98/19) čl. 25

U spomenutoj odluci o davanju koncesije navedeni su svi bitni elementi, uvjeti i obveze koncesionara. U ovom primjeru dane koncesije, uz sve ostale elemente može se vidjeti da je odluka izdana za vremensko razdoblje od 20 godina. Nakon odluke o davanju koncesije, sklapa se ugovor o koncesiji za polaganje podmorskog kabela koji postaje službeni pravno-obvezujući dokument davatelja koncesije i koncesionara.

3.1.4 Uporabna dozvola

Završetkom uspješno provedene koncesije i položene podmorske kableske infrastrukture ili cjevovoda potrebno je dobiti uporabnu dozvolu. Ona predstavlja dokaz da je položen podmorski kabel ili cjevovod izgrađen u skladu s građevinskom dozvolom i da se može pustiti u pogon te da je evidentiran u katastru infrastrukture prema *Pravilniku o katastru infrastrukture*.³¹ Zahtjev za izdavanjem uporabne dozvole podnosi koncesionar odnosno investitor.

3.1.5 Evidencija položenih podmorskih kabela i cjevovoda

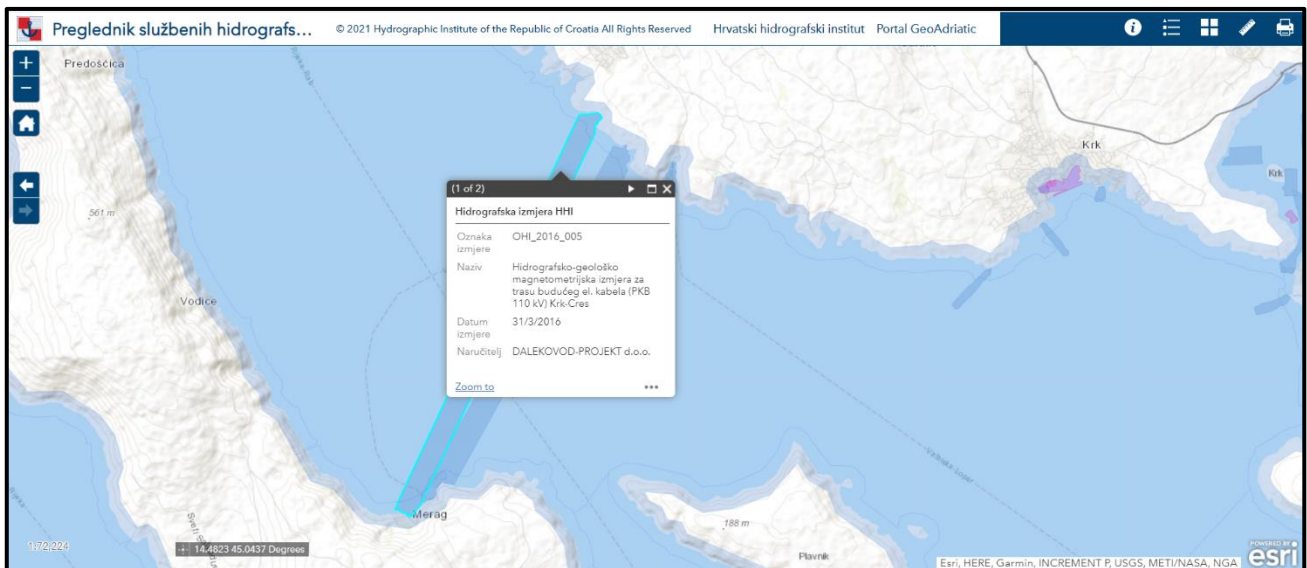
Kad koncesionar ili korisnik položene podmorske infrastrukture pribave uporabnu dozvolu, obvezni su preko nadležne lučke kapetanije dostaviti *Hrvatskom hidrografskom institutu* (HHI) kopije svih izvedbenih dokumentacija.³²

Kako bi podmorska infrastruktura mogla biti ucrtana u pomorske karte i upisana u pomorske publikacije, koncesionari su dužni dostaviti preko nadležne lučke kapetanije kopije izvedbene dokumentacije *Hrvatskom hidrografskom institutu*.

³¹ Pravilnik o katastru infrastrukture, NN. br. 16/07, 152/08, 124/10, 56/13, 121/16, 9/17

³² Pravilnik o uvjetima za izdavanje odobrenja za polaganje cjevovoda i održavanje podmorskih kabela i cjevovoda u epikontinentalnom pojasu Republike Hrvatske, NN 126/2007) čl. 8.

Prema odredbama Pravilnika o uvjetima za izdavanje odobrenja polaganja podmorskih kabela i cjevovoda određuje se rok za dostavu potrebne dokumentacije. Prema tome, svi korisnici već položenih podmorskih cjevovoda i kabela dužni su u roku od jedne godine dostaviti kopije djela izvedbene dokumentacije nadležnim tijelima, u protivnom će se podmorski kabeli i cjevovodi smatrati neupotrebljivima.

Slika 1: Prikaz budućeg podmorskog kabela 110 kV između otoka Krka i otoka Cres

Izvor: <https://hhi.maps.arcgis.com/apps/webappviewer/index.html?id=672a750d8c194be385ad2ab1eb877918> (20.09.2021.)

Slika 1. prikazuje kartu službenih hidrografskih prostornih podataka, između ostalog i budućeg podmorskog kabela koji će biti položen na dionici Mali Bok (Krk) i Merag (Cres). Na slici se vidi hidrografska izmjera, njezin naziv i oznaka te naručitelj. Datum izmjere napravljen je 31.03.2016. godine.

3.2 ULOGA HRVATSKIH INSTITUCIJA

Pravilnici i zakoni imaju veliku ulogu u definiraju svih elemenata polaganja podmorske infrastrukture no ne smije se zaboraviti važnost ni zadaće ostalih organizacija i instituta.

3.2.1 Hrvatski registar brodova

Jedna od glavnih institucija koja je u uskoj vezi sa polaganjem podmorskih kabela i cjevovoda jest *Hrvatski registar brodova* (HRB). Njegova djelatnost se ponajprije očituje u zaštiti života i imovine na moru te zaštitom morskog okoliša. Kao neovisna i neprofitna organizacija usmjerena je prema općem dobru i obavlja niz javnih usluga.

U kontekstu polaganja podmorskih cjevovoda i kabela HRB vrši nadzor nad izradbom, polaganjem i održavanjem cjevovoda sukladno tehničkim pravilima.³³ Nakon što koncesionar položi podmorsku infrastrukturu, HRB je ovlašten izdati *Svjedodžbu o sigurnosti* položenog podmorskog cjevovoda.

3.2.2 Hrvatski hidrografski institut

Hrvatski hidrografski institut predstavlja javnu ustanovu koja obavlja hidrografske djelatnosti od interesa za RH. Institut je ovlašten za razvoj znanstvenoistraživačke djelatnosti, aktivnosti te razvojne i stručne poslove vezane uz sigurnost plovidbe Jadranom, hidrografsko-geodetsku izmjeru Jadrana, marinsku geodeziju, projektiranje i izradu pomorskih karata i publikacija, oceanološka istraživanja, istraživanje geologije podmorja te izdavačko-tiskarske poslove.³⁴

Hrvatski hidrografski institut osigurava razvoj sigurnosti plovidbe na moru tako što provodi hidrografske ili batimetrijske izmjere te prikuplja podatke o objektima u moru. Osim toga, vodi i hidrografski informacijski sustav gdje se mogu vidjeti prostorni podaci na određenim područjima. Ovakvi sustavi uvelike pomažu pomorcima i pružaju im informacije o polegnutim kabelima ili cjevovodima, ali i informacije o polaganju infrastrukture u tijeku.

Registar hidrografskih izmjera sadrži pohranjene podatke prikupljene od snimanja morskog dna i podmorja, u slučaju polaganja podmorske infrastrukture mogu se raditi elaborati za planirane podmorske cjevovode ili kabele koji će pomoći pri projektiranju i izvođenju polaganja.³⁵ Primjer hidrografske izmjere moguće je vidjeti u prilogu 2.

³³ Pravilnik o uvjetima za izdavanje odobrenja za polaganje cjevovoda i održavanje podmorskih kabela i cjevovoda u epikontinentalnom pojasu Republike Hrvatske, NN 126/2007) čl. 4.

³⁴ <https://www.hhi.hr/o-nama/o-institutu> (26.09.2021.)

³⁵ <https://geoadriatic.hhi.hr/> (20.09.2021.)

Sljedećom slikom prikazan je elaborat ovlaštene pravne osobe hidrografske izmjere za položeni podmorski kabel 20kV Ugljan- Iž koji je vidljiv na hrvatskom portalu prostornih podataka na moru.

Slika 2.:Elaborat hidrografske izmjere za položeni podmorski kabel 20kV Ugljan- Iž u Registru HI

Izvor : <https://hhi.maps.arcgis.com/apps/dashboards/7876118756b7431da655561b7e8bd601> (20.09.2021.)

Bitno je skrenuti pozornost da se na portalu nalaze dva registra za prikaz podataka, jedan je službeni registar HHI, a drugi je registar hidrografskih izmjera koje su provele ovlaštene pravne osobe.

3.2.3 Plovput d.o.o.

Iako Plovput d.o.o. nema osobitu pravnu ulogu vezanu za polaganje podmorskih kablova i cjevovoda, njihova djelatnost u ovoj temi se očituje kroz održavanje i uređivanje plovni putova na moru. Plovput d.o.o. također ima ulogu u postavljanju posebnih oznaka s ciljem osiguravanja plovni puteva kako plovila ne bi oštetila sebe, ali i podmorske kabele i cjevovode.

Najčešća oštećenja podmorskih kablova i cjevovoda nastaju zbog ribarskih brodova i mreža, pretežno kočarica. Postotak oštećene podmorske infrastrukture penje se gotovo do 45% što nakraju uzrokuje prekide i skupe popravke. Sidrenje također predstavlja problem kada se radi o podmorskoj infrastrukturi, no u manjoj mjeri.³⁶

³⁶ Jurdana I., Rukavina B., Tominac Coslovich S., Legal regime regulating the laying and protection of submarine cables in the Republic of Croatia, Pomorstvo, Vol. 35 No. 1, 2021.

Prema *Pravilniku o sustavu obilježavanja plovnih putova i objektima sigurnosti plovidbe* lokacije na moru na kojima se nalaze položeni podmorski kabeli, cjevovodi i ispusti moraju biti označene te opisane u službenim pomorskim navigacijskim kartama i publikacijama te objavljeni u „*Oglasu za pomorce*“.

Takva područja se označuju posebnim oznakama koje su obojene žutom bojom, a po obliku moraju biti različite od ostalih oznaka predviđenih gore navedenim Pravilnikom. Posebne oznake mogu nositi žuti znak „X“ na vrhu oznake te se mogu upisivati brojevi, odnosno slova da bi se istaknula njihova namjena. Svjetlo posebnih oznaka žute je boje bilo kojeg ritma, ali različitog od ritma određenog za oznake kardinalnog (osnovnog) sustava, oznake usamljene opasnosti i oznake sigurnih voda.³⁷ Primjer takve oznake je prikazan slikom 3.

Slika 3: Posebna oznaka za osiguravanje sigurnosti plovnog puta

Izvor: <https://www.plovput.hr/pomorska-signalizacija/oznacavanje-plovnih-putova/posebne-oznake> (19.09.2021.)

³⁷<https://www.plovput.hr/pomorska-signalizacija/oznacavanje-plovnih-putova/posebne-oznake> (19.09.2021.)

3.2.4 Registar koncesija

Prema *Zakonu o koncesijama* Registar koncesija je jedinstvena elektronička evidencija ugovora o koncesijama danima na području Republike Hrvatske.³⁸ Registar sadrži informacije o svim koncesijama danima na području RH te služi kao baza podataka gdje se prikupljaju i evidentiraju podaci iz ugovora o koncesijama, ali i ostalih dokumentacija. Njegovo upravljanje, vođenje i uređivanje vodi Ministarstvo financija, međutim ukoliko to odluči, Ministarstvo može poslove vođenja predati drugoj pravnoj osobi.³⁹

Osim što je dostupan preko digitalnog certifikata postoji mogućnost pregleda javnih podataka i online verzijom za koji nije potreban certifikat ili naknada. Izgled javnih podataka registra koncesija vidljiv je na sljedećim slikama.

Naziv davatelja	OIB davatelja	Ekolacija	OIB koncesionara	Naziv koncesionara	Vrsta koncesije	Datum početka	Datum isteka	Napomena
ŠIBENSKO-KNINSKA ŽUPANIJA	99395814920	ŠIBENIK	46830600751	HEP-OPERATOR DISTRIBUCIJSKOG SUSTAVA D.O.O.	Koncesija pomorskog dobra za posebnu upotrebu u svrhu gradnje kabelaške veze	01.06.2016.	01.06.2036.	
ŠIBENSKO-KNINSKA ŽUPANIJA	99395814920	ŠIBENIK	46830600751	HEP-OPERATOR DISTRIBUCIJSKOG SUSTAVA D.O.O.	Koncesija pomorskog dobra za posebnu upotrebu u svrhu gradnje kabelaške veze	12.06.2018.	12.06.2038.	
PRIMORSKO GORANSKA ŽUPANIJA	32420472134	CRES	55232800223	VODOOPSKRBA I ODVOĐNJA CRES LOŠINJ D.O.O.	Koncesija pomorskog dobra za posebnu upotrebu u svrhu gradnje kabelaške veze	27.07.2018.	27.07.2038.	
MINISTARSTVO MORA, PROMETA I INFRASTRUKTURE	22874515170	SPLIT	13148821633	HRVATSKI OPERATOR PRIJENOSNOG SUSTAVA D.O.O.	Koncesija pomorskog dobra za posebnu upotrebu u svrhu gradnje kabelaške veze	05.09.2005.	05.09.2065.	
PRIMORSKO GORANSKA ŽUPANIJA	32420472134	MALI LOŠINJ	13148821633	HRVATSKI OPERATOR PRIJENOSNOG SUSTAVA D.O.O.	Koncesija pomorskog dobra za posebnu upotrebu u svrhu gradnje kabelaške veze	14.05.2021.	14.05.2041.	
ŽUPANIJSKA LUČKA UPRAVA MALI LOŠINJ	54547924664	MALI LOŠINJ	13148821633	HRVATSKI OPERATOR PRIJENOSNOG SUSTAVA D.O.O.	Koncesija pomorskog dobra za posebnu upotrebu u svrhu gradnje kabelaške veze	16.09.2019.	16.09.2039.	
PRIMORSKO GORANSKA ŽUPANIJA	32420472134	MALI LOŠINJ	13148821633	HRVATSKI OPERATOR PRIJENOSNOG SUSTAVA D.O.O.	Koncesija pomorskog dobra za posebnu upotrebu u svrhu gradnje kabelaške veze	20.05.2019.	15.03.2021.	
SPLITSKO-DALMATINSKA ŽUPANIJA	40781519492	TROGIR	28921978587	HRVATSKA ELEKTROPRIVREDA D.D.	Koncesija pomorskog dobra za posebnu upotrebu u svrhu gradnje kabelaške veze	01.06.2008.	31.05.2028.	
ŠIBENSKO-KNINSKA ŽUPANIJA	99395814920	ŠIBENIK	46830600751	HEP-OPERATOR DISTRIBUCIJSKOG SUSTAVA D.O.O.	Koncesija pomorskog dobra za posebnu upotrebu u svrhu gradnje kabelaške veze	13.01.2012.	13.01.2032.	
MINISTARSTVO MORA, PROMETA I INFRASTRUKTURE	22874515170	KAŠTELA	13148821633	HRVATSKI OPERATOR PRIJENOSNOG SUSTAVA D.O.O.	Koncesija pomorskog dobra za posebnu upotrebu u svrhu gradnje kabelaške veze	05.09.2005.	05.09.2065.	

Slika 4: Registar koncesija i pregled javnih podataka koncesija za gradnju podmorskih kabelaških veza

Izvor: <http://servisi.fina.hr/regkonc/index.do> (21.09.2021.)

³⁸ Zakon o koncesijama, NN, br. 69/2017, 107/20 čl. 5.

³⁹ Pravilnik o Registru koncesija, NN, br. 1/2018-28

 REPUBLIKA HRVATSKA MINISTARSTVO FINANCIJA		REGISTAR KONCESIJA
<h2>Pregled javnih podataka</h2>		
Korisnička uputa		v2.0.4
Podaci o koncesiji		
OIB davatelja	35888379055	
Naziv davatelja	ŽUPANIJSKA LUČKA UPRAVA CRES	
Lokacija	CRES	
OIB koncesionara	13148821633	
Naziv koncesionara	HRVATSKI OPERATOR PRIJENOSNOG SUSTAVA D.O.O.	
Naziv koncesije	KONCESIJA ZA POSEBNU UPOTREBU POMORSKOG DOBRA ZA POLAGANJE ZAMJENSKOG PODMORSKOG KABELA 110KV- LUKA MERAG	
Vrsta koncesije	KONCESIJA POMORSKOG DOBRA ZA POSEBNU UPOTREBU U SVRHU GRADNJE KABELSKE VEZE	
Datum početka	01.01.2020.	
Datum isteka	01.01.2040.	
Napomena		
Važeći koeficijent za obračun naknade za koncesiju - fiksni dio		
Ugovoreni iznos jednogodišnje naknade	18.308,50 KN	
Važeći koeficijent za obračun naknade za koncesiju - varijabilni dio		
Koeficijent	1	
Vrsta koeficijenta	postotak	
Osnovica	ukupni godišnji prihod	
Napomena: U tijeku je usklađivanje s zakonskim promjenama		

Slika 5: Prikaz koncesije za polaganje podmorske kabelske infrastrukture- luka Merag

Izvor: <http://servisi.fina.hr/regkonc/index.do> (21.09.2021.)

Potonja slika opisuje pregled podataka o koncesiji koja je vezana za koncesiju iz primjera u potpoglavlju 3.1 ovog rada. U ovim javnim podacima moguć je pregled osnovnih podataka o koncesiji kao što su OIB davatelja i koncesionara, njihovi nazivi, lokacija gdje će se polagati zamjenski podmorski kabel. Osim toga navedena je i godišnja naknada od 18308,50 kuna te trajanje koncesije od 20 godina označeno datumom početka i isteka koncesije.

4. EKONOMSKI UČINCI POLAGANJA PODMORSKIH KABELSKIH INFRASTRUKTURA I CJEVOVODA

Polaganje podmorskih infrastruktura se može opisati kao složen proces koji zahtjeva puno vremena, međutim ne smije se zaboraviti ni ekonomski dio polaganja podmorskih kabela i cjevovoda čija se vrijednost često penje i na milijunske iznose. Osim investicijskog dijela takvih projekata, važno je spomenuti i koncesijsku naknadu za posebnu upotrebu polaganja podmorskih kabela ili cjevovoda,

4.1 EKONOMSKI ELEMENTI KONCESIJA ZA POLAGANJE PODMORSKIH INFRASTRUKTURA

Koncesije koje se izdaju za polaganje podmorske infrastrukture ishode se u svrhu posebne upotrebe prema kojoj se određuje visina naknade za takve koncesije. Prema ZPDML-u postoje dvije vrste naknade, a to su naknada za koncesije posebne upotrebe i naknada za koncesije za gospodarsko korištenje.

Naknada za koncesije posebne upotrebe naplaćuje se u simboličnom iznosu ukoliko se radi o građevinama za potrebe vjerskih zajednica ili djelatnosti koja se ne obavljaju u svrhu stjecanja dobiti.⁴⁰ Iako koncesije za polaganje podmorskih kablova i cjevovoda spadaju pod koncesije za posebnu upotrebu pomorskog dobra, gradnjom energetske, telefonske, vodovodne ili kanalizacijske infrastrukture se stječe dobit stoga se takva naknada naplaćuje kao za gospodarsku upotrebu pomorskog dobra.⁴¹

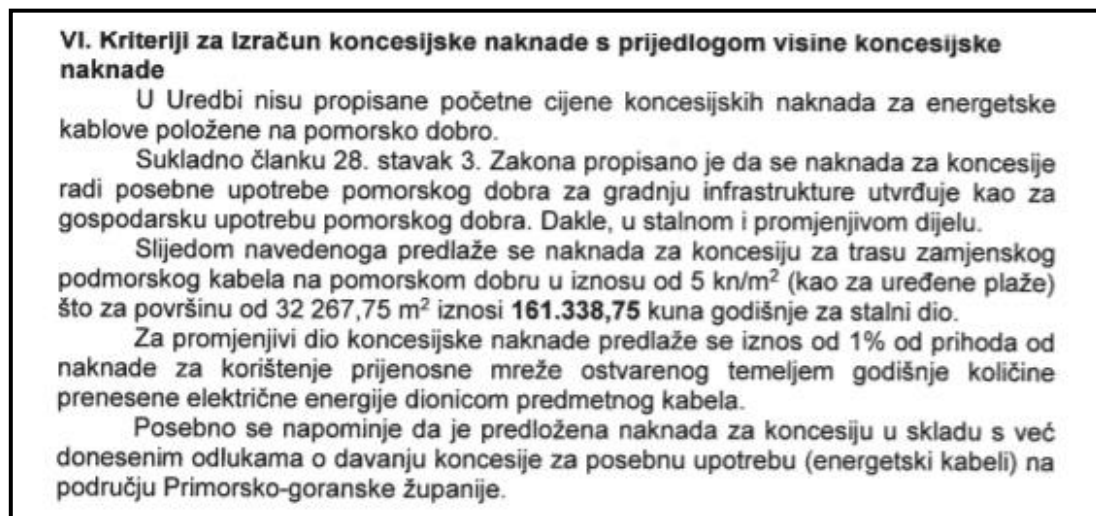
Drugim riječima, visina naknade koncesije za polaganje podmorskih infrastruktura utvrđuje se prema profitabilnosti gospodarskog korištenja podmorskih kabela i cjevovoda. Odlukom o koncesiji se određuje visina godišnje naknade koja se sastoji od fiksnog i varijabilnog dijela.

Fiksni dio se u pravilu određuje prema veličini površine koja se daje u koncesiju, potom se najčešće množi sa 5 kn/m². Varijabilni dio naknade u praksi iznosi 1% godišnjeg prihoda od naknade za korištenje podmorske infrastrukture. Na sljedećoj slici vidljiv je

⁴⁰ Zakon o pomorskom dobru i morskim lukama (NN 158/03, 100/04, 141/06, 38/09, 123/11, 56/16, 98/19) čl. 19.

⁴¹ Ibid., čl. 28.

primjer iz prakse službenog dokumenta „Odluke o davanju koncesije za posebnu upotrebu pomorskog dobra za polaganje podmorskog kabela 110 kV za dionicu od uvale Mali bok na otoku Krku do morske granice luke otvorene za javni promet Merag, otok Cres“

Slika 6.:Prikaz izračuna koncesijske naknade fiksnog i varijabilnog dijela za koncesiju polaganja podmorskog kabela

Izvor : <http://www.sn.pgz.hr/default.asp?Link=odluke&id=41485> (28.09.2021.)

4.1.1 Koncesije za korištenje položenih podmorskih svjetlovodnih kabela

Jedne od zanimljivijih koncesija za posebnu upotrebu su svakako koncesije za korištenje već položenih podmorskih svjetlovodnih kabela. Za razliku od običnih podmorskih elektroenergetskih kablova koji prenose struju na udaljene točke Republike Hrvatske, svjetlovodni kabeli su temeljeni na svjetlovodnim nitima i koriste se samo u telekomunikacijske svrhe.

Takve koncesije se uglavnom izdaju koncesionaru *HT Hrvatski telekom d.d.* te su u prilogu 3. prikazane četiri koncesije izdane za korištenje podmorskih svjetlovodnih kabela. Koncesije su izdane na istoj dionici Urinj-Kraljevica-Crikvenica-Šilo te se u prilogu 3. mogu primijetiti ukupno četiri izdana ugovora na istoj dionici iz razloga što su se koncesije izdavale za svaku pojedinu jedinicu lokalne samouprave.

Prema Pravilniku o potvrdi i naknadi za pravo puta propisuje se da infrastrukturni operator ima pravo puta ako je izgradio elektroničku komunikacijsku infrastrukturu i drugu povezanu opremu na općem dobru, na nekretninama u vlasništvu Republike Hrvatske i

jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave te na nekretninama u vlasništvu drugih pravnih i fizičkih osoba.⁴²

Pravilnik također propisuje visinu naknade za korištenje polegnutih podmorskih svjetlovodnih kablova na način da se visina propisane naknade za pravo puta izračunava prema površini općeg dobra za koje se koristi podmorski svjetlovodni kabel.

U ovom slučaju Koncesije primjenjuje se visina godišnje naknade od 3kn/m², dakle prema odluci županijske skupštine godišnja naknada stalnog dijela za ovu koncesiju iznosi 18.500 kn, a promjenjivi dio iznosi 1% od prihoda ostvarenog od prometa podmorskih svjetlovodnih kabela.⁴³

Vrijeme trajanja dozvole izdane za koncesiju za korištenje položenih svjetlovodnih kabela određeno je Pravilnikom o koncesijama i dozvolama za obavljanje telekomunikacijskih usluga.

Tablica 1:Prikaz vremena trajanja dozvole telekomunikacijskih usluga

Red. br.	TELEKOMUNIKACIJSKE USLUGE (čl. 23. st. 1. Zakona)	VRIJEME TRAJANJA DOZVOLE (u godinama)					
		Republika Hrvatska	Regija s više od 1.000.000 stanovnika	Grad Zagreb ili regija do 1.000.000 stanovnika	Županija	Grad ili općina	Dio grada ili općine, naselje ili dio naselja
1.	Javne govorne usluge u nepokretnoj mreži	30	20	15	15	10	-
2.	Davanje u najam telekomunikacijskih vodova	30	20	15	15	10	-
3.	Davanje u najam telekomunikacijske mreže ili njezinih dijelova	30	20	15	15	10	-
4.	Usluge kableske distribucije	20	20	15	15	10	10

Izvor: Izradila autorica prema Pravilniku o koncesijama i dozvolama za obavljanje telekomunikacijskih usluga N.N., broj 122/03., 158/03., 60/04. 70/05 i 106/07

⁴² Pravilnik o potvrdi i naknadi za pravo puta, NN br. 152/11, 151/14 i 95/17, čl. 2.

⁴³ Odluka o davanju koncesije za posebnu upotrebu pomorskog dobra za korištenje podmorskih svjetlovodnih kablova položenih na dionicama Uvala Vela Srčica (Urinj)- Carovo (Kraljevica) i Crikvenica – Šilo, Klasa: 021-04/15-01/1, Ur. broj: 2170/1-01-01/5-15-36, Rijeka, 26.02.2015., izvor: <http://www.sn.pgz.hr/default.asp?Link=odluke&id=31828> (29.09.2021.)

U tablici 1 prikazano je vrijeme trajanja dozvola koje mogu izdati određene institucije za pojedinu telekomunikacijsku uslugu. Dakle, spomenuta koncesija za korištenje podmorskih svjetlovodnih kabela na dionici Urinj-Kraljevica-Crikvenica-Šilo izdana je na vremensko razdoblje od 10 godina.

4.1.2 Analiza odobrenih koncesija za polaganje podmorske infrastrukture za 2020. godinu

Pomorsko dobro u Primorsko-goranskoj županiji održava se kroz prikupljena sredstva koncesijskih naknada koja se mogu koristiti u svrhu ulaganja, zaštite i razvoja pomorskog dobra. Primorsko-goranska županija ima relativno velik broj sklopljenih koncesija među kojima su i koncesije za posebnu upotrebu pomorskog dobra i uglavnom su takve koncesije županijskog značaja. Na temelju izvješća o broju koncesija koje se svake godine objavljuju na mrežnim stranicama mogu se vidjeti sve trenutne koncesije i njihovi osnovni podaci.

Uspješnost uplate koncesijskih naknada od koncesionara iznosila je 97,49 % što dokazuje da su svi koncesionari uredno podmirivali naknadu osim u četiri slučaja gdje je zatraženo obročno plaćanje zbog otežane situacije pandemije COVID-19.⁴⁴ Važno je napomenuti kako je svaki koncesionar koncesije za polaganje podmorskih infrastruktura uspio platiti godišnju naknadu na vrijeme.

Ostvareni prihod od koncesija u 2020. godini bio je 10.559.519 kn, od toga je prihod ostvaren od koncesija za polaganje podmorskih infrastruktura iznosio 3.484.995 kn. Dakle, gotovo trećinu cjelokupnog prihoda sačinjavaju koncesije za posebne upotrebe što dokazuje njihovu značajnost na pomorskom dobru te važnost ulaganja u njihov razvitak.

Kako je i propisano Zakonom o koncesijama, prikupljena sredstva u godini se ravnomjerno raspoređuju na tri dijela. Stoga jedan dio ide u proračun Republici Hrvatskoj, drugi dio pripada Primorsko-goranskoj županiji i naposljetku treći dio ide u lokalne samouprave na području kojih je i izdana koncesija.

Trenutno su u Primorsko-goranskoj županiji aktivne 33 koncesije izdane za posebnu upotrebu, odnosno za polaganje podmorske infrastrukture. Većina njih je novijeg datuma što govori i o učinkovitom radu *Upravnog odjela za pomorsko dobro i veze* Primorsko-goranske županije. Popis koncesija sadržan je u prilogu 3., u tablici izdanih i aktivnih koncesija za

⁴⁴ Izvješće o ugovorima o koncesiji i radu koncesionara za 2020. godinu, „Službene novine PGŽ, broj 26/09,16/13, 25/13-pročišćeni tekst i 4/21, str. 11

posebnu upotrebu gdje su navedeni podaci kao što je: naziv koncesije, koncesionar, stalni i promjenjivi dio naknade, uplaćen iznos koncesije za 2020. godinu te rok trajanja koncesije.

Analizom *Izvješća o ugovorima o koncesiji i radu koncesionara za 2020. godinu* primijećeno je čak pet novih koncesija za polaganje podmorskih kabela i cjevovoda koje su izdane u 2020. godini i dvije izdane u 2021. godini. U tablici 1. vidljiv je rok trajanja od 20 godina što znači da su sve koncesije izdane od županijske skupštine.

Tablica 2: Tablica koncesija za polaganje podmorskih infrastruktura izdanih u 2020. godini Primorsko goranske županije

NAZIV UGOVORA O KONCESIJI	KONCESIONAR	ID UGOVORA	PREDMET KONCESIJE POMORSKOG DOBRA	FIKSNI DIO NAKNADE ZA 2020./2021. GOD. (KN)	VARIJABILNI DIO NAKNADE			UKUPNO UPLAĆEN IZNOS U 2020./2021. GOD. (KN)	ROK TRAJANJA KONCESIJE
					OSNOVICA	POSTOTAK (%)	UPLAĆEN IZNOS OD PROMETA 2019. GOD.		
Posebna upotreba dionica Cres- Merag	Hrvatski operator prijenosnog sustava d.o.o.	238663	Podmorski kabel	23,882.50	0,00	1	0,00	23,882.50	20.07.2020.-20.07.2040.
Posebna upotreba dionica Krk- Mali bok	Hrvatski operator prijenosnog sustava d.o.o.	238662	Podmorski kabel	49,052.25	0,00	1	0,00	49,052.25	20.07.2020.-20.07.2040.
Posebna upotreba za izgradnju i korištenje dijela podmorskih cjevovoda Osor, Grad Mali Lošinj	Vodoopskrbna odvodnja Cres-Lošinj d.o.o. - Osor	2298279	Podmorski cjevovod	1,992.00	0,00	1	/	1,992.00	16.01.2020.-16.01.2040-
Posebna upotreba podmorskog ispusta Otok Unije, Grad Mali Lošinj	Vodoopskrbna odvodnja Cres-Lošinj d.o.o. - Unije	2298350	Podmorski ispust	421.00	0,00	1	0,00	421.00	16.01.2020.-16.01.2040.
Posebna upotreba za rekonstrukciju fekalnog kolektora- Palit sa crnom stanicom i tlačnim cjevovodom CS- 21-Škver, Grad Rab	Vrelo d.o.o.	2391171	Kanalizacijski ispust	560.00	0,00	1	0,00	560.00	31.07.2020.-31.07.2040.
Posebnu upotreba pomorskog dobra za izgradnju i korištenje infrastrukturnih građevina vodno-gospodarskog sustava, Bakar	KD Vodovod i kanalizacija d.o.o.	/	Podmorski ispust	4,625.00	0,00	1	0,00	4,625.00	15.03.2021.-15.03.2041.
Koncesija za posebnu upotrebu pomorskog dobra za polaganje elektroenergetskog kabela 110kv Cres (Osor 1)- Lošinj (Osor 2), Mali Lošinj	Hrvatski operator prijenosnog sustava d.o.o.	253796	Podmorski kabel	14,955.00	0,00	1	0,00	14,955.00	14.05.2021.-14.05.2041.
Ukupno plaćeno za PGŽ								95,487.75	

Izvor: Pripremila studentica na temelju podataka iz Izvješća o ugovorima o koncesiji i radu koncesionara za 2020. godinu, „Službene novine PGŽ, broj 26/09,16/13, 25/13 i podataka iz Registra koncesija

4.2 PROBLEMATIKA KONCESIJA ZA POLAGANJE PODMORSKIH KABELSKIH INFRASTRUKTURA I CJEVOVODA

Razvitak Republike Hrvatske i otoka značajno ovisi o implementaciji širokopojasnih infrastruktura koje su između ostalog povezane i podmorskim svjetlovodnim kabelima. Međutim, postoji par faktora koji nažalost trenutno sprječavaju razvijanje kvalitetnih telekomunikacijskih mreža. Područja koja imaju najviše problema sa pristupanjem kvalitetnim komunikacijskim mrežama su i hrvatski otoci.

4.2.1 Manjak komercijalnog interesa

Jedan od problema je svakako manjak komercijalnog interesa za ulaganja u fiksni širokopojasni pristup, pa tako i u izgradnju podmorskih svjetlovodnih kabela.

Republika Hrvatska je pokušala riješiti problem pomoću programa za razvoj infrastrukture u područjima u kojima ne postoji potreban interes teleoperatera za daljnja ulaganja. Program je rezultirao odobrenjem sredstava za projekt vrijedan 100 milijuna € od Europske Komisije gdje će više od 80% financijskih sredstava biti osigurano iz Europskog fonda za regionalni razvoj. Glavni cilj ovog projekta jest da se ponude jednaki uvjeti svim operaterima. Međutim, ako teleoperateri i dalje neće imati nikakvih interesa u ulaganje novih kvalitetnih mreža kao što je 5G mreža na primjerice otoke. Čak i ako im se osiguraju gotovo besplatno postavljanje infrastrukture tada je takav pothvat krajnje nepotreban.

Iako se naknade koncesija za polaganje podmorskih kabelskih i cjevovodnih infrastruktura gotovo simbolično naplaćuju u svrhu razvijanja digitalnog društva i digitalnih usluga. Hrvatski telekom d.d., koji uglavnom drži koncesije za podmorske kabelske infrastrukture, navodi kako su im takve naknade prevelike, pogotovo naknade za pravo puta.⁴⁵

Premda se za koncesije polaganja podmorskih svjetlovodnih kabela plaća naknada od 3 kn/m² koja je najniža za ovakvu vrstu koncesija, cijene usluga teleoperatera su gotovo najviše u cijeloj EU.⁴⁶ Slijedom toga, logično bi bilo da se uz takve cijene osigura i kvalitetna mreža dostojna takve cijene.

⁴⁵ <https://www.vecernji.hr/biznis/ht-zaustavlja-investicije-dok-se-ne-rijesi-naknada-za-pravo-puta-1268624> (30.09.2021.)

⁴⁶ Afrić W. Od 4G LTE ka 5G mobilnim mrežama u Republici Hrvatskoj, KOM2018 Komunikacijske i informacijske tehnologije, Case d.o.o Zagreb, 2018.

Jedan od razloga zašto su naknade za koncesije polaganja ili korištenja već polegnute kabelaške infrastrukture tako male jest i činjenica da je teško odrediti visinu naknade ostvarenog prihoda. Za razliku od elektroenergetskog kabela ili cjevovoda gdje se točno zna što prolazi kroz takvu instalaciju, kod svjetlovodnih kabela to je teško odrediti. Dakle, teleoperateri ovdje mogu nejasno prikazati svoje prihode ostvarene kroz godinu od koncesije za korištenje svjetlovodnih kabela i tako oštetiti proračun Republike Hrvatske, županije i lokalnih samouprava.

4.2.2 Odgovornost i naknade za koncesijska odobrenja

Prilikom ishoda koncesija za polaganje podmorskih kabelaške infrastrukture koncesionari se često obraćaju regionalnim samoupravama, odnosno županijskim samoupravama koje rješavaju odobrenja i izdavanje određenih dozvola potencijalnim koncesionarima.

Do problema ponekad dolazi kada se određeni podmorski kabel ili cjevovod treba položiti na trasi koja prolazi jednim dijelom kroz lokalnu upravu, ali i kroz županijsku lučku upravu. Tada se postavlja pitanje tko je odgovoran za izdavanje odluke za koncesiju polaganja podmorske infrastrukture, kojoj upravi pripada naknada za koncesijska odobrenja te kome pripada odgovornost nad nadziranje i održavanjem takvih infrastrukture.

Najčešće takve koncesije rješava nadležna županija koja stječe odgovornost, a s time i naknadu za izdavanje koncesijskog odobrenja. Kako lokalna samouprava, kroz koju prolazi podmorska infrastruktura, ne bi ostala oštećena za svoj dio naknade, iz županijskog proračuna se regulira određen iznos za razvoj pomorskog dobra lokalnih samouprava.

5. ZAKLJUČAK

Istraživanjem o polaganju podmorskih infrastruktura može se utvrditi više zaključaka o polaganju podmorske kabela i cjevovoda.

Kako se ovaj rad najviše temeljio na pravnom okviru Republike Hrvatske utvrđeno je da je zakonska regulativa u određenoj mjeri nejasna i nedorečena. Iako su od 2019. godine donesene revizije i izmjene pomorske pravne legislative, pravni ustroj i dalje zahtijeva bolja rješenja za određenu problematiku. U kontekstu podmorske infrastrukture, najveći problem je zapravo veliki broj uredbi, pravilnika i zakona koji uređuju tek po par stavki za polaganje kabela i cjevovoda na podmorju. Jedno od rješenja bi svakako bilo integriranje sličnih zakona i podzakona u jedan sveobuhvatni koji će pojednostaviti i jasno prikazati elemente polaganja podmorske infrastrukture. Nadalje, transparentnost podataka o koncesijama, primjerice u Registru koncesija svakako ima potencijala za unapređenjem svoje baze podataka. Rješenje problema može se postići i integracijom *Državnog zavoda za statistiku* gdje se može pružiti još jedna baza podataka o koncesijama posebne upotrebe na pomorskom dobru s ciljem bolje evidencije i dostupnosti informacija.

Ne treba zanemariti niti kompleksnost procedura i procesa koji prethode uporabi položenih kabela i cjevovoda. Naime, zamršene procedure i velik broj stavki koje koncesionar za polaganje podmorske infrastrukture mora savladati, stvara dodatne poteškoće u razvijanju otoka Republike Hrvatske. Razvijanje otoka dodatno kompliciraju oštećenja kabela i cjevovoda na prometnim trasama, stoga institucije koje nadziru i određuju lokacije na morskom dnu i podmorju trebaju obratiti pozornost radi uspješnijeg polaganja, upravljanja te održavanja podmorskih kabela i cjevovoda.

Analizom koncesija za polaganje podmorskih infrastruktura na području Primorsko-goranske županije primjećuje se da su one izdane s ciljem razvitka stanovništva. Iznimka mogu jedino biti koncesije za polaganje i korištenje svjetlovodnih kabela iz razloga što su otoci i dalje u nepovoljnom položaju kada se govori o komunikacijskim mrežama. Ulaganjem u podmorske kabela i cjevovoda može se postići ekonomski učinak. Najviše kroz poticanje kvalitetnih mreža gdje se može očekivati gospodarski rast, ulaganje u investicije te veći ekonomski doprinos državi, ali najvažnije treba pružiti kvalitetnu digitalizaciju stanovnicima Republike Hrvatske.

LITERATURA

KNJIGE

1. Jašić D., Belarmić G., Gundić A., Međunarodna pravila o izbjegavanju sudara na moru, Sveučilište u Zadru, 2012.

ČLANCI

2. Jurdana I., Rukavina B., Tominac Coslovich S., Legal regime regulating the laying and protection of submarine cables in the Republic of Croatia, Pomorstvo, Vol. 35 No. 1, 2021.
3. Staničić F., Bogović M.: Koncesije na pomorskom dobru – odnos Zakona o koncesijama i Zakona o pomorskom dobru i morskim lukama, Pravni vjesnik, Vol. 33, No. 1, 2017.
4. Afrić W. Od 4G LTE ka 5G mobilnim mrežama u Republici Hrvatskoj, KOM2018 Komunikacijske i informacijske tehnologije, Case d.o.o Zagreb, 2018.

PRAVNI AKTI

1. *Konvencija o zaštiti podmorskih telegrafskih kabela*, 1884.
2. *Konvencija o otvorenom moru*, Narodne novine Republike Hrvatske, broj 12/1994
3. *Konvencija Ujedinjenih naroda o pravu mora*, Narodne novine Republike Hrvatske, broj 9/00
4. *Pomorski zakonik*, Narodne novine Republike Hrvatske, 181/04, 76/07, 146/08, 61/11, 56/13, 26/15, 17/19.
5. *Pravilnik o koncesijama i dozvolama za obavljanje telekomunikacijskih usluga* Narodne novine Republike Hrvatske, broj 122/03., 158/03., 60/04. 70/05 i 106/07
6. *Pravilnik o potvrdi i naknadi za pravo puta*, Narodne novine Republike Hrvatske, broj 152/11, 151/14 i 95/17
7. *Pravilnik o uvjetima za izdavanje odobrenja za polaganje cjevovoda i održavanje podmorskih kabela i cjevovoda u epikontinentalnom pojasu Republike Hrvatske*, Narodne novine Republike Hrvatske, broj 126/2007
8. *Pravilnik o katastru infrastrukture*, Narodne novine Republike Hrvatske, broj 16/07, 152/08, 124/10, 56/13, 121/16, 9/17
9. *Pravilnik o Registru koncesija*, Narodne novine Republike Hrvatske, broj 1/2018-28

10. *Uredba o određivanju građevina, drugih zahvata u prostoru i površina državnog i područnog (regionalnog) značaja*, Narodne novine Republike Hrvatske, broj 37/14, 154/14 i 30/21
11. *Uredba o postupku davanja koncesije na pomorskom dobru* Narodne novine Republike Hrvatske, broj 23/04, 101/04, 39/06, 63/08, 125/10, 102/11, 83/12, 10/2017
12. *Zakon o pomorskom dobru i morskim lukama* Narodne novine Republike Hrvatske, broj 158/03, 100/04, 141/06, 38/09, 123/11, 56/16, 98/19
13. *Zakon o prostornom uređenju*, Narodne novine Republike Hrvatske, broj 153/13, 65/17, 114/18, 39/19, 98/19
14. *Zakon o koncesijama*, Narodne novine Republike Hrvatske, broj 69/2017, 107/20

UPRAVNA PRAKSA

1. Odluka o davanju koncesije za posebnu upotrebu pomorskog dobra za polaganje podmorskog kabela 110 kV za dionicu od uvale Mali bok na otoku Krku do morske granice luke otvorene za javni promet Merag, otok Cres, Službene novine Primorsko-goranske županije- broj 18., 2020., Rijeka
2. Izvješće o ugovorima o koncesiji i radu koncesionara za 2020. godinu, Službene novine, broj 26/09,16/13, 25/13, Primorsko-goranska županija
3. Odluka o davanju koncesije za posebnu upotrebu pomorskog dobra za korištenje podmorskih svjetlovodnih kablova položenih na dionicama Uvala Vela Sršćica (Urinj)- Carovo (Kraljevica) i Crikvenica – Šilo, Klasa: 021-04/15-01/1, Ur. broj: 2170/1-01-01/5-15-36, Rijeka, 26.02.2015.

ELEKTRONIČKI IZVORI

1. Shvets, D.,The International legal regime of submarine cables: a global public interest regime, Universitat Pompeu Fabra, 2021., dostupno na: <http://hdl.handle.net/10803/671344>
2. <http://www.sn.pgz.hr/default.asp?Link=odluke&id=41485>
3. <https://aoghs.org/petroleum-in-war/secret-pipelines/>
4. <https://spectrum.ieee.org/the-first-transatlantic-telegraph-cable-was-a-bold-beautiful-failure>
5. https://thebusinessprofessor.com/en_US/property-law/paris-convention-definition
6. <http://www.pomorskodobro.com/pravni-pojam-pomorskog-dobra.html>

7. <https://geoadriatic.hhi.hr/>
8. <https://www.plovput.hr/pomorska-signalizacija/oznacavanje-plovnih-putova/posebne-oznake>
9. <https://kliper.hr/zanimljivosti/medjunarodna-pomorska-organizacija-imo/>
10. <https://www.itu.int/en/about/Pages/default.aspx>
11. <https://www.hhi.hr/o-nama/o-institutu>
12. <https://www.vecernji.hr/biznis/ht-zaustavlja-investicije-dok-se-ne-rijesi-naknada-za-pravo-puta-1268624>

POPIS SLIKA

Slika 1:Prikaz budućeg podmorskog kabela 110 kV između otoka Krka i otoka Cresa	22
Slika 2.:Elaborat hidrografske izmjere za položeni podmorski kabel 20kV Ugljan- Iž u Registru HI	24
Slika 3: Posebna oznaka za osiguravanje sigurnosti plovnog puta	25
Slika 4: Registar koncesija i pregled javnih podataka koncesija za gradnju podmorskih kabelskih veza.....	26
Slika 5: Prikaz koncesije za polaganje podmorske kabela infrastrukture- luka Merag ...	27

POPIS TABLICA

Tablica 1:Prikaz vremena trajanja dozvole telekomunikacijskih usluga	30
Tablica 2:Tablica koncesija za polaganje podmorskih infrastruktura izdanih u 2020. godini Primorsko goranske županije	32

PRILOZI

1. Lokacijska dozvola za zahvat polaganja zamjenskog podmorskog kabela 110 kV Krk (Mali bok) – Cres (Merag)

Izvor: Odluka o davanju koncesije za posebnu upotrebu pomorskog dobra za polaganje podmorskog kabela 110 kV za dionicu od uvale Mali bok na otoku Krku do morske granice luke otvorene za javni promet Merag, otok Cres, Službene novine Primorsko-goranske županije- broj 18., 2020., Rijeka

2. Hidrografska izmjera položenog 20 kv podmorskog kabela na dionici Ugljan- Iž

Izvor:<https://hhi.maps.arcgis.com/apps/dashboards/7876118756b7431da655561b7e8bd601> (20.09.2021.)

3. Tablica izdanih i aktivnih koncesija za posebnu upotrebu Primorsko goranske županije

Izvor: Pripremila studentica na temelju podataka iz Izvješća o ugovorima o koncesiji i radu koncesionara za 2020. godinu, „Službene novine PGŽ, broj 26/09,16/13, 25/13

Prilog 1: Lokacijska dozvola za zahvat polaganja zamjenskog podmorskog kabela 110 kV Krk (Mali bok) – Cres (Merag)

KLASA: UP/I^o-350-05/16-03/39
URBROJ: 2170/1-03-04/2-18-8
Krk, 24. travnja 2018.

Primorsko-goranska županija, Upravni odjel za prostorno uređenje, graditeljstvo i zaštitu okoliša, Ispostava u Krku, na temelju članka 117. stavak 1. Zakona o prostornom uređenju ("Narodne novine" broj 153/13), u vezi sa člankom 59. stavak 2. Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o prostornom uređenju ("Narodne novine" broj 65/17), rješavajući po zahtjevu društva Hrvatski operator prijenosnog sustava d.o.o. Zagreb, Prijenosno područje Rijeka, OIB 13148821633, Opatija, M. Tita 166, zastupanog po tvrtki Dalekovod-projekt d.o.o. Zagreb, Marijana Čavića 4, izdaje

LOKACIJSKU DOZVOLU

- I. za zahvat u prostoru: građenje (polaganje) zamjenskog podmorskog kabela 110 kV Krk (Mali bok) – Cres (Merag), kojom se određuju sljedeći lokacijski uvjeti:
 - I.1. **Obuhvat zahvata u prostoru:**
 - Obuhvat zahvata određen je Idejnim projektom oznake DC1651 od prosinca 2016. izrađenim po Dalekovod projekt d.o.o. Zagreb, koji je ovjerio projektant voditelj mr. sc. Toni Dropulić, dipl.ing.el., ovlaštenu inženjer elektrotehnike, broj ovlaštenja E 2246.
 - Zamjenski energetska 110 kV kabel planiran je na katastarskim česticama k.č. 1342/1, 1342/2, 1342/3, 1342/4, 1342/5 k.o. Skrpčići, na dijelu pomorskog dobra i na k.č. 3709/1, 3709/3, 3709/4, 3709/7, 3709/9, 3709/11, 3709/18, 3710/1, 3710/2, 3730/3, 3728/1, 3728/2, 3720/1 i 3727 k.o. Cres.
 - Za predmetni zahvat u prostoru koji je linijska građevina ne predviđa se formiranje građevne čestice.
 - I.2. **Namjena građevine:**
 - Novi kabelski vod 110 kV je infrastrukturna, energetska građevina planirana kao zamjena za postojeću 110 kV kabelsku vezu Krk-Cres u svrhu poboljšanja sigurnosti u opskrbi potrošača električnom energijom na jadranskim otocima, radi starosti i dotrajalosti postojećeg kabela.
 - I.3. **Veličina građevine:**
 - Predviđeni energetska kabel sastoji se od sljedećih dionica:
 - podzemna dionica od KS Mali Bok do priobalne zaštite na obali u uvali Mali Bok, duljine cca 100 m,
 - podmorska dionica od priobalne zaštite na obali u uvali Mali Bok na otoku Krku do priobalne zaštite u uvali Merag na otoku Cresu, duljine cca 7200 m,
 - podzemna dionica od priobalne zaštite u uvali Merag na otoku Cresu do KS Merag, duljine cca 200 m.
 - Ukupna duljina kabela od KS Mali Bok do KS Merag iznosi cca 7500 m.
 - I.4. **Smještaj zahvata u prostoru:**
 - Trasa energetska 110 kV kabela prikazana je u Idejnom projektu, navedenom u točki I.1. ove lokacijske dozvole.

I.5. Oblikovanje građevine i uređenje trase, odnosno obuhvata zahvata:

- Predviđa se polaganje trožilnog energetskog 110 kV kabela s integriranim svjetlovodnim vlaknima, s izolacijom od umreženog polietilena (XLPE).
- Novopredviđeni 110 kV podmorski kabel predviđa se položiti u jednoj duljini od jedne do druge kabela stanice, bez izvedbe kabela spojnica.
- Novopredviđeni energetski kabel, na podzemnim dionicama, polaže se u kabelskom rovu, podzemni dio trase treba označiti betonskim stupićima s oznakama „110 kV kabel“ na slobodnom terenu, a pločicama s oznakom „110 kV kabel“ utisnutima na površinu asfaltnih površina.
- Podmorsku dionicu predstavljaju počeci priobalne zaštite na obali u uvali Mali Bok i u uvali Merag. Priobalnu zaštitu kabela do 10 m dubine mora predviđeno je izvesti predgotovljenim podložnim i poklopnim armiranobetonskim elementima ili polaganjem kabela u plastičnu cijev koja se postavlja strojnim bušenjem tako da kraj cijevi u moru bude na dubini 10 m. Od 10-20 m dubine mora novopredviđeni 110 kV kabel štiti se poklopnim predgotovljenim armiranobetonskim elementima u obliku obrnutog slova „U“.
- Polaganje podmorskog kabela predviđa se brodom polagačem na morsko dno gdje se svojom težinom utiskuje u pjeskoviti sediment, a na mjestima čvrstog sedimenta, kabel ostaje slobodno položen bez utiskivanja u dno.

I.6. Način i uvjeti priključenja na prometnu površinu i komunalnu infrastrukturu:

- Obzirom na karakter građevine na kojoj prisutnost osoblja nije potrebna, radi povremenog nadzora i eventualnih uklanjanja kvarova, osiguran je pristup vozila operatora s postojećih prometnih površina.
- Predmetni kabel povezuje se na energetski sustav u skladu s tehničkim rješenjima i uvjetima samog investitora.

I.7. Uvjeti za nesmetani pristup, kretanje, boravak i rad osoba smanjene pokretljivosti:

- Predmetna građevina ne podliježe obvezi primjene odredbi definiranih Pravilnikom o osiguranju pristupačnosti građevina osobama s invaliditetom i smanjene pokretljivosti („Narodne novine“ broj 78/13).

I.8. Mjere zaštite okoliša i prirode:

- Nakon završenih radova na izgradnji predmetne građevine, potrebno je okoliš objekta dovesti u uredno i ispravno stanje, što predmnijeva odvoženje viška građevnog i drugog materijala, zatrpavanje kanala, ravnanje terena, popravak oštećenih javnih prometnih površina i njihovo asfaltiranje, popravak okolnih građevina te ogradnih i potpornih zidova okolnih čestica ukoliko se isti oštete tijekom izgradnje, dovođenje istih u prvobitno stanje i sl.
- Primorsko-goranska županija, Upravni odjel za prostorno uređenje, graditeljstvo i zaštitu okoliša donijelo je rješenje KLASA: UP/I-351-01/16-05/43, URBROJ: 2170/1-03-08/2-16-5 od 13. prosinca 2016. godine da je planirani zahvat prihvatljiv za ekološku mrežu te nije potrebno provesti Glavnu ocjenu zahvata.
- Ministarstvo zaštite okoliša i energetike, Uprava za procjenu utjecaja na okoliš i održivo gospodarenje otpadom, Sektor za procjenu utjecaja na okoliš i industrijsko onečišćenje donijelo je rješenje KLASA: UP/I-351-03/17-08/227, URBROJ: 517-06-2-1-2-17-12 od 15. prosinca 2017. godine da za namjeravani zahvat u prostoru nije potrebno provesti postupak procjene utjecaja na okoliš i nije potrebno provesti glavnu ocjenu prihvatljivosti za ekološku mrežu.
- Sprječavanje nepovoljnog utjecaja na okoliš osigurati primjenom posebnih uvjeta navedenih u točki I.9. ove lokacijske dozvole.

- I.5. Oblikovanje građevine i uređenje trase, odnosno obuhvata zahvata:**
- Predviđa se polaganje trožilnog energetskog 110 kV kabela s integriranim svjetlovodnim vlaknima, s izolacijom od umreženog polietilena (XLPE).
 - Novopredviđeni 110 kV podmorski kabel predviđa se položiti u jednoj duljini od jedne do druge kabelačke stanice, bez izvedbe kabelačkih spojnica.
 - Novopredviđeni energetski kabel, na podzemnim dionicama, polaže se u kabelačkom rovu, podzemni dio trase treba označiti betonskim stupićima s oznakama „110 kV kabel“ na slobodnom terenu, a pločicama s oznakom „110 kV kabel“ utisnutima na površinu asfaltnih površina.
 - Podmorsku dionicu predstavljaju počeci priobalne zaštite na obali u uvali Mali Bok i u uvali Merag. Priobalnu zaštitu kabela do 10 m dubine mora predviđeno je izvesti predgotovljenim podložnim i poklopnim armiranobetonskim elementima ili polaganjem kabela u plastičnu cijev koja se postavlja strojnim bušenjem tako da kraj cijevi u moru bude na dubini 10 m. Od 10-20 m dubine mora novopredviđeni 110 kV kabel štiti se poklopnim predgotovljenim armiranobetonskim elementima u obliku obrnutog slova „U“.
 - Polaganje podmorskog kabela predviđa se brodom polagačem na morsko dno gdje se svojom težinom utiskuje u pjeskoviti sediment, a na mjestima čvrstog sedimenta, kabel ostaje slobodno položen bez utiskivanja u dno.
- I.6. Način i uvjeti priključenja na prometnu površinu i komunalnu infrastrukturu:**
- Obzirom na karakter građevine na kojoj prisutnost osoblja nije potrebna, radi povremenog nadzora i eventualnih uklanjanja kvarova, osiguran je pristup vozila operatora s postojećih prometnih površina.
 - Predmetni kabel povezuje se na energetski sustav u skladu s tehničkim rješenjima i uvjetima samog investitora.
- I.7. Uvjeti za nesmetani pristup, kretanje, boravak i rad osoba smanjene pokretljivosti:**
- Predmetna građevina ne podliježe obvezi primjene odredbi definiranih Pravilnikom o osiguranju pristupačnosti građevina osobama s invaliditetom i smanjene pokretljivosti ("Narodne novine" broj 78/13).
- I.8. Mjere zaštite okoliša i prirode:**
- Nakon završenih radova na izgradnji predmetne građevine, potrebno je okoliš objekta dovesti u uredno i ispravno stanje, što predmnijeva odvoženje viška građevnog i drugog materijala, zatrpavanje kanala, ravnanje terena, popravak oštećenih javnih prometnih površina i njihovo asfaltiranje, popravak okolnih građevina te ogradnih i potpornih zidova okolnih čestica ukoliko se isti oštete tijekom izgradnje, dovodjenje istih u prvobitno stanje i sl.
 - Primorsko-goranska županija, Upravni odjel za prostorno uređenje, graditeljstvo i zaštitu okoliša donijelo je rješenje KLASA: UP/I-351-01/16-05/43, URBROJ: 2170/1-03-08/2-16-5 od 13. prosinca 2016. godine da je planirani zahvat prihvatljiv za ekološku mrežu te nije potrebno provesti Glavnu ocjenu zahvata.
 - Ministarstvo zaštite okoliša i energetike, Uprava za procjenu utjecaja na okoliš i održivo gospodarenje otpadom, Sektor za procjenu utjecaja na okoliš i industrijsko onečišćenje donijelo je rješenje KLASA: UP/I-351-03/17-08/227, URBROJ: 517-06-2-1-2-17-12 od 15. prosinca 2017. godine da za namjeravani zahvat u prostoru nije potrebno provesti postupak procjene utjecaja na okoliš i nije potrebno provesti glavnu ocjenu prihvatljivosti za ekološku mrežu.
 - Sprječavanje nepovoljnog utjecaja na okoliš osigurati primjenom posebnih uvjeta navedenih u točki I.9. ove lokacijske dozvole.

ili pravu građenja na zemljištu u vlasništvu RH, a prestaje teći donošenjem rješenja o izvlaštenju, izdavanjem građevinske dozvole, odnosno, odbijanjem prijedloga za donošenje odluke o služnosti ili pravu građenja.

IV. Na temelju ove lokacijske dozvole ne može se započeti s građenjem građevine, već je investitor dužan ishoditi građevinsku dozvolu prema odredbama Zakona o gradnji («Narodne novine» br. 153/13 i 20/17).

V. Ova lokacijska dozvola objavljuje se na mrežnim stranicama ovoga upravnog tijela sukladno članku 147. stavak 3. Zakona o prostornom uređenju u trajanju od najmanje trideset dana.

O b r a z l o ž e n j e

Investitor Hrvatski operator prijenosnog sustava d.o.o. Zagreb, Prijenosno područje Rijeka, OIB 13148821633, Opatija, M. Tita 166, zastupan po tvrtki Dalekovod-projekt d.o.o. Zagreb, Marijana Čavića 4, podnio je dana 27. prosinca 2016. godine zahtjev za izdavanje lokacijske dozvole za zahvat u prostoru naveden u stavku I. izreke ove lokacijske dozvole.

Zahtjevu su priloženi:

- tri primjerka Idejnog projekta iz stavka II ove lokacijske dozvole,
- izjava projektanta voditelja mr. sc. Tonija Dropulića, dipl.ing.el., da je idejni projekt izrađen u skladu s prostornim planovima, koji se primjenjuju za područje predmetnog zahvata,
- posebni uvjeti navedeni u točki I.9. ove lokacijske dozvole,
- punomoć o zastupanju u ovom upravnom postupku.

Provedenim postupkom utvrđeno je da je namjeravani zahvat u prostoru građevina u sustavu prijenosne elektroenergetske mreže od važnosti za Primorsko-goransku županiju te da je u skladu s člankom 215. Odredbi za provođenje Prostornog plana Primorsko-goranske županije ("Sl. novine" broj 32/13), člancima 132. i 133. Odredbi za provođenje Prostornog plana uređenja Grada Krka ("Sl. novine" broj 07/07, 41/09, 28/11 i 23/15) i člancima 9., 16., 106., 123., 148. i 149. Odredbi za provođenje Prostornog plana uređenja Grada Cresa ("Sl. novine" broj 31/02, 23/06 i 03/11).

Ovo upravno tijelo je sukladno članku 141. stavak 3. i članku 142. stavak 1. Zakona o prostornom uređenju pozvalo stranke u postupku radi uvida u spis predmeta putem javnog poziva objavom na mrežnim stranicama ovog upravnog tijela, na oglasnoj ploči i izlaganjem na nekretninama za koju se izdaje lokacijska dozvola kako je to predviđeno člankom 143. istog Zakona, kojem pozivu se stranke nisu odazvale.

Nakon tako provedenog postupka utvrđuje se da su ispunjeni uvjeti iz članka 146. Zakona o prostornom uređenju, te je riješeno kao u izreci.

Ova lokacijska dozvola izdaje se u skladu s prostornim planovima važećim na dan podnošenja zahtjeva za njeno izdavanje na temelju odredbe članka 122. stavak 4. Zakona o prostornom uređenju.

Upravna pristojba prema Zakonu o upravnim pristojbama ("Narodne novine" broj 116/16) i Tar. br. 1., 2. i 50. stavak 1. podstavak 3. Tarife upravnih pristojbi koja je sastavni dio Uredbe o Tarifi upravnih pristojbi ("Narodne novine" broj 8/17, 37/17 i 129/17) u iznosu od 20.000,00 kuna plaćena je na propisani račun, a državni je biljeg u iznosu 70,00 kuna na zahtjevu poništen.

Prilog 2.: Hidrografska izmjera položenog 20 kv podmorskog kabela na dionici Ugljan-Iž

HRVATSKI HIDROGRAFSKI INSTITUT
 ZRINSKO FRANKOPANSKA 161
 HR21000-SPLIT
 TEL. 021 308 803
 E-MAIL OFFICE@HHI.HR

HRVATSKI HIDROGRAFSKI INSTITUT	
Datum: 25-11-2020	
Klasifikacijska oznaka:	Org. jed.
378-05/20-02/75	
Uredbeni broj:	Pril. Vrij.
378-020-1	

Jedinstvena oznaka izmjere (Ispunjava HHI):		2020_072_13539934412_202012_001					
OBAVIJEST O POČETKU, OPSEGU I PREDVIĐENOM TRAJANJU RADOVA DJELATNOSTI HIDROGRAFSKE IZMJERE							
Ovlaštena pravna osoba za djelatnost hidrografske izmjere							
Naziv:	Tripodij d.o.o.						
Sjedište:	Kružičeva 9						
OIB:	13539934412						
e-mail:	tripodij@tripodij.hr						
Razina ovlaštenja	HIDRO Posebni uvjeti	HIDRO - 1a	HIDRO - 1b	HIDRO -2	GEOLO	GEOFI	OCEAN
	☒	☒	☒	☒	☐	☐	☐
Podaci o naručitelju							
Naziv:	HEP-Operator distribucijskog sustava d.o.o.						
Adresa:	Ulica grada Vukovara 37, 10 000 Zagreb						
Podaci o investitoru građevine ili nositelju zahvata ili ovlašteniku koncesije na pomorskom dobru							
Naziv:	HEP-Operator distribucijskog sustava d.o.o.						
Adresa:	Ulica grada Vukovara 37, 10 000 Zagreb						
Naziv projekta i svrha radova djelatnosti hidrografske izmjere:							
Batimetrijska izmjera položenog 20 kv podmorskog kabela na dionici Ugljan - Iž (Lukoran Duboka - KK Iž 1)							
Ishođenje akta prostornog uređenja ili gradnje:	☒						
Izgradnja građevine:	☐						
Rekonstrukcija građevine:	☐						
Periodička izmjera u skladu s propisima:	☐						
Ostalo:	☒						
Naručitelj polaže novi podmorski kabel 20 kv unutar koridora postojećeg podmorskog kabela. Namjera mu je novi kabel evidentirati u pomorskim publikacijama.							

Popis građevina, aktivnosti i zahvata u prostoru i drugi podaci: (Prilog I. Pravilnika o službenim pomorskim navigacijskim kartama i publikacijama)							
2.5.6. elektroenergetski kabel, 2.2.3. dubine, 2.2.5. izobata, 1.1.15. kamenita obala, 2.3.16. pijesak,							
Vrijeme radova							
Planirani početak:		Utorak, 01.12.2020.					
Predviđeno trajanje:		60 dana					
Sadržaj radova:							
Hidrografska izmjera višesnopnim dubinomjerom podmorskog dijela trase.							
Područje izmjere za projekt	HIDRO Posebni uvjeti	HIDRO – 1a	HIDRO – 1b	HIDRO -2	GEOLO	GEOFI	OCEAN
	☒	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Popis opreme koja se koristi tijekom radova:							
- 2 RTK GPS "Stonex" S9 GNSS sa CROPOS vezom- Višesnopni (multibeam) dubinomjer marke Teledyne RESON model SeaBat T20-P sa programskim paketom za prikupljanje i obradu podataka- Uređaj za mjerenje ljuljanja i posrtanja plovnog objekta marke Applanix model POS MV Wavemaster- Profiler za mjerenje brzine zvuka marke Valeport miniSVP (u prilogu dokaz o kalibraciji)- Brodica za hidrografska mjerenja							
Zahtjev za podatke sa sustava mareografa							
Rovinj	Zadar	Split	Dubrovnik	Ploče			
☐	☐	☐	☐	☐			
Ime prezime i kontakt podaci stručnog voditelja radova:							
Tomislav Čipčić dipl.ing.geod. +385911543068							

Stranica 2 od 3

Obrazac obavijesti o početku, opsegu i predviđenom trajanju radova djelatnosti hidrografske izmjere – V1.0
(sukladno članku 10. Pravilnika o uvjetima i načinu obavljanja djelatnosti hidrografske izmjere ovlaštenih pravnih osoba NN 120/2018)

Mjesto radova	
Opis radova:	
Izmjera naznačenog područja će se obaviti višeslojnim dubinomjerom. Također će se izmjeriti brzina zvuka u stupcu mora.	
Skica radova:	
	
Granice obuhvata radova	
Granice obuhvata radova dostaviti elektronski u formi zatvorenog poligona kojim je omeđeno područje radova (morski dio) u KML formatu.	
Površina izmjere (ha):	17.3

Napomene i privola: Ovaj obrazac obavijesti izraden je sukladno članku 10. Pravilnika o uvjetima i načinu obavljanja djelatnosti hidrografske izmjere ovlaštenih pravnih osoba (NN 120/2018). Slanjem ispunjenog obrasca ovlaštena pravna osoba daje privolu da Hrvatski hidrografski institut pohranjuje, obrađuje i objavljuje podatke sukladno njegovoj namjeni, a temeljem Pravilnika. Ovlaštena pravna osoba je dužna, najkasnije sedam dana prije početka radova, dostaviti:

1. Ispunjen, potpisan i ovjeren obrazac,
2. Ispunjen obrazac u MS Word formatu i
3. KML datoteku iz dijela *Granice obuhvata radova*,

Hrvatskom hidrografskom institutu elektroničkom poštom na adresu pisarnice office@hhi.hr. Ovlaštena pravna osoba dužna je obavijestiti Institut o svakoj promjeni podataka iz ovog obrasca ponovnim slanjem Obavijesti i pozivom na jedinstvenu oznaku izmjere.

Datum: 24.11.2020.

Tomislav Čipčić
dipl. ing. geod.
Ovlaštena inženjer geoduzije
TRIPODUJ d.o.o.
Pločevo

MP

Tomislav Čipčić dipl.ing.geod.

Stranica 3 od 3

Obrazac obavijesti o početku, opsegu i predviđenom trajanju radova djelatnosti hidrografske izmjere – V1.0
(sukladno članku 10. Pravilnika o uvjetima i načinu obavljanja djelatnosti hidrografske izmjere ovlaštenih pravnih osoba NN 120/2018)

Prilog 3. Tablica izdanih i aktivnih koncesija za posebnu upotrebu Primorsko goranske županije

	NAZIV UGOVORA O KONCESIJI	KONCESIONAR	ID UGOVORA	PREDMET KONCESIJE POMORSKOG DOBRA	FIKSNI DIO NAKNADE ZA 2020. GOD. (KN)	VARIJABILNI DIO NAKNADE			UKUPNO UPLAĆEN IZNOS U 2020. GOD. (KN)	ROK TRAJANJA KONCESIJE
						OSNOVICA	POSTOTAK (%)	UPLAĆEN IZNOS OD PROMETA 2019. GOD.		
1	Korištenje podmorskih svjetlovodnih kablova na dionicama Uvala Vela Sršćica (Urinj)- Carovo (Kraljevica)- Crikvenica-Šilo	HT Hrvatski Telekom	172567	Podmorska instalacija	7 030,00	0,00	1	0,00	7,980.00	01.03.2016.-01.03.2026.
2	Korištenje podmorskih svjetlovodnih kablova na dionicama Uvala Vela Sršćica (Urinj)- Carovo (Kraljevica)- Crikvenica-Šilo	HT Hrvatski Telekom	172571	Podmorska instalacija	2 220,00	0,00	1	0,00	2,497.15	01.03.2016.-01.03.2026.
3	Korištenje podmorskih svjetlovodnih kablova na dionicama Uvala Vela Sršćica (Urinj)- Carovo (Kraljevica)- Crikvenica-Šilo	HT Hrvatski Telekom	172588	Podmorska instalacija	2 220,00	/	1	0,00	2,552.55	01.03.2016.-01.03.2026.
4	Korištenje podmorskih svjetlovodnih kablova na dionicama Uvala Vela Sršćica (Urinj)- Carovo (Kraljevica)- Crikvenica-Šilo	HT Hrvatski Telekom	172562	Podmorska instalacija	SS	/	1	0,00	7,965.43	01.03.2016.-01.03.2026.
5	Posebna upotreba za polaganje podmorskog kabela između otoka Cresa (Osor 1) i otoka Lošinja	Hrvatski operator prijenosnog sustava d.o.o.	2205041	Podmorski kabel	7 967,99	0,00	1	/	7,967.99	20.05.2019.-20.05.2039.
6	Posebna upotreba za polaganje podmorskog kabela 110kV, Općina Dobrinj	Hrvatski operator prijenosnog sustava d.o.o.	2045257	Podmorski kabel	69 450,00	0,00	1	0,00	69,450.00	20.07.2018.-20.07.2038.
7	Posebna upotreba za polaganje podmorskog kabela 110kV, Crikvenica	Hrvatski operator prijenosnog sustava d.o.o.	205214	Podmorski kabel	31 100,00	0,00	1	0,00	31,100.00	20.07.2018.-20.07.2038.
8	Posebna upotreba dionica Cres-Merag	Hrvatski operator prijenosnog sustava d.o.o.	238663	Podmorski kabel	23,882,50	0,00	1	0,00	23,882.50	20.07.2020.-20.07.2040.
9	Posebna upotreba dionica Krk-Mali bok	Hrvatski operator prijenosnog sustava d.o.o.	238662	Podmorski kabel	49 052,25	0,00	1	0,00	49,052.25	20.07.2020.-20.07.2040.
10	Kabelski priključak Veli Mel, Kampor, Grad Rab	HEP- Operator distribucijskog sustava	178806	Podmorska instalacija	2 440,00	12 164,00	1	121,64	2,440.00	02.11.2016.-02.11.2036.
11	Održavanje zamjena i postavljanje vodova Krk - Cres	HEP- Operator distribucijskog sustava	1180924	Podmorska instalacija	6 375,00	4 928040,00 Krk-Cres	1	24 640,20	31,015.20	02.05.2013.-02.05.2033.
12	Održavanje zamjena i postavljanje vodova	HEP- Operator distribucijskog sustava	1180940	Podmorska instalacija	6 899,00		1	24 640,20	31,539.20	02.05.2013.-02.05.2033.
13	Održavanje zamjena i postavljanje vodova Kraljevica - Omišalj	HEP- Operator distribucijskog sustava	1180967	Podmorska instalacija	601,00	3 391700,00 Kraljevica - Omišalj	1	16 958,50	17,559.50	02.05.2013.-02.05.2033.
14	Održavanje zamjena i postavljanje vodova	HEP- Operator distribucijskog sustava	1180983	Podmorska instalacija	601,00		1	16 958,50	17,559.50	02.05.2013.-02.05.2033.
15	Održavanje zamjena i postavljanje vodova Punat - Krk	HEP- Operator distribucijskog sustava	1180932	Podmorska instalacija	524,00	11 672,00 Punat - Krk	1	116,72	640.72	02.05.2013.-02.05.2033.
16	Podmorski cjevovodi, Mala Sršćica-Rt Oštro, Kostrena- Kraljevica	INA d.d.	21695	Podmorska instalacija	41 548,28	0,00	0	0,00	41,548.28	08.09.2004.-08.09.2024.

17	Podmorski cjevovodi, Mala Sršćica-Rt Oštro, Kostrena- Kraljevica	INA d.d.	21697	Podmorska instalacija	41 548,28	0,00	0	0,00	41,548.28	08.09.2004.-08.09.2024.
18	Posebna upotreba za izgradnju i korištenje dijela podmorskih cjevovoda Osor, Grad Mali Lošinj	Vodooopskrbna odvodnja Cres-Lošinj d.o.o. - Osor	2298279	Podmorski cjevovod	1 992,00	0,00	1	/	1,992.00	16.01.2020.-16.01.2040-
19	Posebna upotreba za podmorski ispušt otpadnih voda Nerezine, Grad Mali Lošinj	Vodooopskrbna odvodnja Cres-Lošinj d.o.o.	212610	Kanalizacijski ispušt	26 650,00	0,00	1	0,00	26,650.00	09.01.2019.-09.01.2039.
20	Posebna upotreba za podmorski ispušt otpadnih voda na otoku Iloviku, Grad Mali Lošinj	Vodooopskrbna odvodnja Cres-Lošinj d.o.o.	2126532	Kanalizacijski ispušt	8 095,00	12 836,00	1	8 223,36	/	09.01.2019.-09.01.2039.
21	Kanalizacijski ispušt rt Crnika, Grad Krk	Ponikve-voda d.o.o.	136681	Kanalizacijski sustav	17 486,00	2 005632,00	1	20 056,32	37,542.32	01.08.2014.-01.08.2034.
22	Kanalizacijski ispušt rt Čuf, Općina Omišalj	Ponikve-voda d.o.o.	137728	Kanalizacijski sustav	13 180,00	3 318277,00	1	3318,77	46,362.77	01.08.2014.-01.08.2034.
23	Kanalizacijski ispušt Porozina, Grad Cres	Vodooopskrbna odvodnja Cres-Lošinj d.o.o.	2060230	Kanalizacijski ispušt	6 000,00	0,00	1	0,00	6,000.00	21.07.2018.-27.07.2038.
24	Kanalizacijski ispušt Beli, Grad Cres	Vodooopskrbna odvodnja Cres-Lošinj d.o.o.	2060205	Kanalizacijski ispušt	7 335,00	0,00	1	0,00	7,335.00	27.07.2018.-27.07.2038
25	Izgradnja kanalizacijskog ispusta na dijelu Vele plaže, Općina Baška	Ponikve d.o.o.	480339	Kanalizacijski sustav	8 640,00	2 181573,00	1	21 815,73	30,455.73	15.01.2009.-15.01.2029.
26	Izgradnja i korištenje kanalizacijskog ispusta u uvali Sepen, Općina Omišalj	Ponikve d.o.o.	98532	Kanalizacijski sustav	26 160,00	290 685,00	1	2906,85	2,906,685.00	01.02.2012.-01.02.2032
27	Kanalizacijski sustav II. Faza kanalizacije, Omišalj	Ponikve-voda d.o.o.	173597	Kanalizacijski sustav	8 210,00	290 685,00	1	2 906,85	9,116.66	01.08.2016. -01.08.2036.
28	Kanalizacijski sustav odvodnje priobalja općine Dobrinj	Ponikve-voda d.o.o.	2246660	Kanalizacijski sustav	20 560,00	0,00	1	0,00	20,560.00	02.09.2019.-20.09.2019.
29	Kanalizacijski sustav na području aglomeracije Rijeka	KD Vodovod i kanalizacija	173594	Kanalizacijski sustav	2 645,00	0,00	1	0,00	3,746.78	01.08.2016.-01.08.2036.
30	Kanalizacijski sustav na području aglomeracije Rijeka	KD Vodovod i kanalizacija	172555	Kanalizacijski sustav	505,00	0,00	1	0,00	505.00	01.07.2016.-01.07.2036.
31	Posebna upotreba crpna stanica Kostabela, Grad Rijeka	Vodovod i kanalizacija d.o.o.	143705	Kanalizacijski sustav	645,00	10 793,00	1	107,93	764.73	15.01.2015.-15.01.2035.
32	Posebna upotreba podmorskog ispusta Otok Unije, Grad Mali Lošinj	Vodooopskrbna odvodnja Cres-Lošinj d.o.o. - Unije	2298350	Podmorski ispušt	421,00	0,00	1	0,00	421.00	16.01.2020.-16.01.2040.
33	Posebna upotreba za rekonstrukciju fekalnog kolektora-Palit sa crpnom stanicom i tlačnim cjevovodom CS- 21- Škver, Grad Rab	Vrelo d.o.o.	2391171	Kanalizacijski ispušt	560,00	0,00	1	0,00	560.00	31.07.2020.-31.07.2040.
Ukupno plaćeno za PGŽ									3,484,995.54 kn	